

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
Дата на разясненията от УО: 28.08.2026 г.			
23.	18.08.2026 г.	Здравейте, Може ли да внесете пояснение как не са допустими проекти с код на дейността КИД 2025 раздел 38 „Събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци” , а въвеждането на зелена/и технология/и, свързана/и с преработка на излезли от употреба: батерии и акумулатори/ електроника и електрическо оборудване се точкува и в допълнение е допустим кръгов модел по рециклиране.	В случай че посоченият в запитването Ви „допустим кръгов модел по рециклиране” се отнася до модела: „подготовка за повторна употреба и/или рециклиране, и/или други дейности за преработка на отпадъци и последващото им влягане като суровина в производствени процеси/процеси по предоставяне на услуги”, посочен към Направление 1 - Подобриване на управлението на отпадъците в т. 13.1 от Условието за кандидатстване, уточняваме, че този модел не се отнася само до рециклиране на отпадъци (или подготовка за повторна употреба, или други дейности за преработка на отпадъци), а включва задължително влягане на рециклираните или преработени по друг начин отпадъци като суровина в производствени процеси/процеси по предоставяне на услуги. Следователно отделните операции, които попадат в обхвата на Раздел 38 „Събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци” съгласно КИД-2025 („подготовка за повторна употреба и/или рециклиране, и/или други дейности за преработка на отпадъци”) по смисъла на разглеждания кръгов модел не представляват дейности, от които предприятието ще генерира приходи, определяйки кода на икономическата му дейност в Раздел 38. Изброените операции представляват само етап/и от процеса на производство на продукти/предоставяне на услуги, които попадат в други раздели съгласно КИД-2025. Видно от Обяснителните бележки към КИД-2025 (Приложение 12), Раздел 38 не включва дейности, свързани с влягане на преработени отпадъци като суровина в производствени процеси/процеси по предоставяне на услуги, както е посочено в описанието на горепосочения кръгов модел в т. 13.1 от Условието за кандидатстване. Пример за това е направеното уточнение в Обяснителните бележки към КИД-2025 относно код 38.21 „Рециклиране на материали”, съгласно което тази дейност не включва „производство на нови крайни продукти, когато се използват рециклирани от отпадъци суровини (собствено производство или не) - например производство на метали от метални отпадъци, на прежда от текстилни отпадъци, производство на хартиена маса, като се използва отпадъчна хартия и т.н. - съответните класове на сектор С „Преработваща промишленост””.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
24.	18.08.2026 г.	Здравейте, моля за разяснение по следния въпрос: фирмата произвежда почистващи препарати, като в момента опаковките, в които се реализира продукцията на пазара е от пластмаса. Понастоящем опаковките се закупуват от друга фирма. Проектната идея е свързана с допустим кръгов модел Направление 3) Ограничаване използването на опаковки : - елиминирание или намаляване използването на опаковки (вкл. от пластмаса), с който ще се постигне намаляване на използването на количеството пластмаса за опаковката на единица продукт. 1. В тази връзка, допустимо ли е да се заяви ДМА за производство на опаковки за произвежданите от предприятието почистващи препарати, с които ще се постигне намаляване на използването на количеството използвана пластмаса за единица продукт? Предприятието няма да продава опаковки, те ще бъдат с единствено предназначение продажба на произведените почистващи препарати. 2. Допустимо ли е сравнението "преди-след" на количеството вложена пластмаса в опаковката на продуктите да бъде изчислено по гореописания начин, при положение, че преди сме закупували опаковките, а с реализацията на проекта ще започнем сами да ги произвеждаме?	1. Посочените във въпроса „ДМА за производство на опаковки за произвежданите от предприятието почистващи препарати” могат да се считат за допустими, ако придобиването им осигурява прилагането на кръговия модел: „елиминирание или намаляване използването на опаковки (вкл. от пластмаса) или заместване на опаковките (вкл. от пластмаса) с по-екологични варианти (биоразградими, компостируеми, рециклируеми, за многократна употреба или друг вид „зелени” опаковки)” от Направление 3) - Ограничаване използването на опаковки, съгласно т. 13.1 от Условието за кандидатстване. Доколкото в запитването е посочено, че чрез инвестицията „ще се постигне намаляване на използването на количеството пластмаса за опаковката на единица продукти”, то тя би могла да се отнася и към кръговия модел: „намаляване на използваните суровини (включително пластмаса) за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга” от Направление 2) - Оптимизиране използването на суровини, вкл. вода, съгласно т. 13.1 от Условието. В тази връзка в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта” от Формуляра за кандидатстване, кандидатът трябва задължително да опише как активите, предвиден/и за придобиване по проекта осигурява/т въвеждането на съответния кръгов модел. Допълнителни указания в тази насока се съдържат в т. 13.1 от Условието за кандидатстване. 2. Относно „сравнението "преди-след" на количеството вложена пластмаса в опаковката на продуктите”, уточняваме, че съгласно т. 13.1 от Условието в поле „Резултат” от раздел „План за изпълнение/дейности по проекта” във Формуляра за кандидатстване, кандидатът следва да посочи конкретни количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейността (като напр. намаляване на количеството суровини, вкл. пластмаса, влагани за производството на единица съществуващ продукт чрез посочване на конкретен/и количествен/и измерител/и за очакваното намаление след стартиране на собственото производство на опаковки в сравнение с доставката на опаковките от пластмаса от „друга фирма” преди инвестицията; или постигнато заместване на опаковките от пластмаса с по-екологични варианти, или други приложими резултати – в зависимост от изборния кръгов модел).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			Изпълнението на заложените резултати ще бъде проследявано на етап изпълнение, като съгласно т. 13.1 от Условиата: „В случай че бенефициентът не успее да постигне заложените резултати (цялостно или частично), Управляващият орган може да не извърши плащания или да изиска възстановяване на вече разплатени средства. В случай че не бъде доказано изпълнението на инвестицията в зелени технологии в съответствие с предвидения/те за въвеждане кръгов/и модел/и по Елемент I (съгласно т. 13.1 „Допустими дейности“, подт. 1) до подт. 4) от Условиата за кандидатстване), отчетените дейности и извършените разходи няма да бъдат признати“.
25.	18.08.2026 г.	Допустим ли е разход за придобиване на самоходна специализирана пътностроителна машина – асфалтова фреза, когато същата не е предназначена и не се използва за транспорт на хора или товари, а придвижването ѝ е технологично обусловено и се извършва непосредствено в рамките на строителната площадка/работния участък едновременно с извършването на операцията по фрезозане на съществуващата асфалтова настилка, при условие че машината е необходима за въвеждане на зелена технология за извличане и подготовка на фрезозан асфалтов материал за последващо повторно влагане като суровина и едновременно води до измеримо намаляване на потреблението на вода на единица извършена услуга?	Съгласно т. 13.2 и т. 14.3 от Условиата за кандидатстване по процедурата не са допустими дейностите и съответно разходите за „закупуване или наемане на транспортни средства и съоръжения“, като определение за последните е представено в Приложение 10 към Условиата. В същото Приложение 10 е посочено, че: „за целите на настоящата процедура за „транспортни средства“ не се считат съоръженията, които се придвижват само на територията на предприятието или се използват единствено за вътрешно технологичен транспорт, в случай че същите не се придвижват по пътищата. Това трябва да бъде задължително посочено от кандидатите във Формуляра за кандидатстване (в раздел „План за изпълнение/Дейности по проекта“), в случай че по проектното предложение е предвидено придобиването на подобни съоръжения“. В тази връзка, ако посочената във въпроса Ви „асфалтова фреза“ ще се придвижва само „непосредствено в рамките на строителната площадка/работния участък“ и в случай, че представлява актив, който е необходим за въвеждането на зелена/и технология/и за реализиране на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели (посочени в т. 13.1 от Условиата), а не обикновена пътно-строителна техника, представена като „зелена“ инвестиция, то разходите за придобиването ѝ биха се считали за допустими, при спазване на всички останали изисквания по процедурата. В допълнение обръщаме внимание, че при избран режим „регионална инвестиционна помощ“ по Елемент I на процедурата съгласно чл. 13 и чл. 14 от Регламент (ЕС) № 651/2014, кандидатите не могат да участват в процедурата и да

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			получат безвъзмездно финансиране, ако кандидатстват за финансиране на дейности, които попадат в обхвата на сектор транспорт, както и свързаната с него инфраструктура. Определение за „транспортен сектор и свързана с него инфраструктура” е представено в Приложение 10 към Условието за кандидатстване. Допълнително, съгласно чл. 10 от Условието за изпълнение бенефициентът е длъжен да докаже, че придобитият актив се ползва по предназначение за целите на проекта, т.е. за прилагането на съответния кръгов модел, без необосновано прекъсване по време на целия период на дълготрайност – 3 години от окончателното плащане за МСП. Неизползването на активите (временно или изобщо) или използване не по предназначение е основание за възстановяване на безвъзмездната финансова помощ за съответния актив, пропорционално за периода, за който е налице нарушението. Предвид посоченото, окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.
26.	18.08.2026 г.	Здравейте, Във връзка с отворена за прием на проектни предложения процедура BG16RFPR001-2.003 - Въвеждане на зелени технологии в МСП, моля за следното разяснение: Съгласно условията на процедурата е допустимо закупуване на софтуерни системи за управление (напр. ERP, MOM/MES, системи за проследяване на ресурси, отпадъци и др.) и тяхната интеграция. В обхвата на допустимите софтуерни попадат ли и следните: - въвеждане на модул/система за управление на производството; - въвеждане на модул/система за управление на веригата за доставки на суровини/материали/компоненти/продукти за производствения процес/процеса на предоставяне на услуги;	Информацията в запитването не е достатъчна за предоставянето на еднозначен отговор относно допустимостта на разходите за изброените модули/системи, тъй като от нея не е видно дали посочените активи са необходими за въвеждането на зелена/и технология/и за прилагане на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, изброени в т. 13.1 от Условието за кандидатстване. В т. 14.2 от Условието изрично е посочено, че по процедурата са допустими разходите за придобиване на дълготрайни нематериални активи (ДНА), вкл. софтуери, патенти, полезни модели, промишлени дизайни, лицензии, представляващи ДНА, които са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на допустимите по процедурата кръгови модели в предприятието. В тази връзка, за да са допустими софтуерите, посочени като примери в Условието за кандидатстване – „напр. ERP, MOM/MES, системи за проследяване на ресурси, отпадъци и др.”, както и модулите/системите, посочени в запитването, същите трябва задължително да отговарят на цитираното изискване – т.е. да са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на допустим/и по процедурата

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		- въвеждане на модул/система за управление на складовото стопанство (WMS) - въвеждане на модул/система за управление на взаимоотношенията с клиенти (CRM система); Благодаря за съдействието.	кръгов/и модел/и. В раздел „План за изпълнение/дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване кандидатите трябва задължително да опишат как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта, осигурява въвеждането на един или повече от допустимите кръгови модели. Липсата на достатъчно обоснована информация, която да дава увереност за спазване на посоченото изискване, ще бъде основание за премахване на разходите за съответния/те актив/и от бюджета на проекта. В допълнение, моля запознайте се с разяснението по Въпрос № 11.
27.	18.08.2026 г.	1. Моля да разясните какво означава инвестицията (придобиваният/те актив/и) да СЕ ПРИЛАГА в етапа на потребление на продуктите/услугите в контекста на критерий „Степен на интегриране на въвежданите зелени технологии в етапите от жизнения цикъл на продуктите/услугите“. Ние считаме, че активът е придобиваната машина по проекта, която експлоатира бенефициентът, за да произведе продукта, който пък се консумира от потребителя. Как тогава потребителят да консумира (прилага потребление) машината? Моля да представите примери за приложението на придобиван актив в етапа на потребление на продуктите/ услугите. 2. В същия смисъл моля да разясните, вкл. с примери, какво означава придобиваният актив по проекта да СЕ ПРИЛАГА в етапа на преустановяване на употребата на продуктите/ползването на услугите. Тъй като в Приложение 10 липсва дефиниция за „преустановяване на употребата на продуктите“, моля да дефинирате и какво разбирате с този израз. 3. Моля да посочите кой е етапът на проектиране/дизайн на продукт от предвиден за закупуване актив „рециклатор за остатъчен неутвърден бетон“. Активът промива и механично разделя съдържащите се в остатъчния бетон инертни материали пясък и чакъл. Същият пример може да бъде даден и за рециклираща трошачно-пресевна инсталация на твърди строителни отпадъци, при чиято дейност първият етап е да сортира по вид отпадъците. Ако такъв етап на „проектиране/дизайн“	1. При оценката на проектните предложения по Критерий I.1 „Степен на интегриране на въвежданите зелени технологии в етапите от жизнения цикъл на продуктите/услугите“ ще се счита, че дадена инвестиция (придобиваният/те актив/и) ще се прилага „в етапа на потребление на продуктите/услугите“ в случаите, когато от информацията, представена във Формуляра за кандидатстване, е видно, че поне един от придобиваните по проекта активи има функционално приложение при същинското използване на продуктите/услугите на кандидата от страна на потребителите, при което се въвежда зелена технология, осигуряваща прилагането на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели. Обстоятелството, че „придобиваната машина по проекта, която експлоатира бенефициентът, за да произведе продукта, който пък се консумира от потребителя“ не означава, че съответният актив се прилага в етапа на потребление на продукта. Съгласно представената информация активът е приложим в етапа на производството на продукта. За разлика от етапа на „производство/предоставяне на продуктите/услугите“, който също е включен в критерия и при който активът/ите изпълнява/т функция/и по същинското производство/предоставяне на продукта/услугата и се използва/т предимно или изцяло от производителя/доставчика, то в етапа на „потребление на продуктите/услугите“ фокусът е върху приложението на актива в процеса на самото потребление на продукта/услугата от страна на потребителите. За да се счита, че даден актив се прилага „в етапа на потребление“, следва да е налице връзка между функционалното приложение/използването на актива и процеса на ползване на продукта/услугата от потребителите, както и да е виден принос на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		липсва, т.е. няма дейност на пред-производствен етап, следва ли да приемем, че точките по този критерий няма да бъдат присъждани на такива активи?	актива за въвеждането на зелена технология за постигането на допустим кръгов модел на този етап (етапа на потребление). Като пример в тази насока може да се посочи актив, който е свързан с прилагането на модела „продукт като услуга” или модела „осигуряване на възможности за модернизация/поправка – ремонт/подмяна на повредени части и/или компоненти, и др. с цел увеличаване на дълготрайността на употреба”. 2. При оценката по разглеждания Критерий I.1 ще се счита, че дадена инвестиция (придобиваният/те актив/и) ще се прилага в етапа на „преустановяване на употребата на продуктите/ползването на услугите” в случаите, когато от информацията, представена във Формуляра за кандидатстване е видно, че поне един от придобиваните по проекта активи има функционално приложение в етапа, на който е преустановена употребата/ползването на продукта/услугата съгласно първоначалното им предназначение, поради технически и/или други причини, които не позволяват продължаващото му ползване без последващи действия. На този етап даден актив би могъл например да се прилага за операции по модернизация/поправка, подготовка на продукта за повторна употреба, разглобяване с цел отделяне на компоненти и материали за улесняване на рециклирането и др. съгласно допустимите по процедурата кръгови модели. 3. Съгласно информацията, представена в запитването посоченият актив „рециклатор за остатъчен неутвърден бетон” ще се прилага в етапа на производство на продукта и не може да се отнесе към етапа на проектиране/дизайн. Във връзка с поставените въпроси уточняваме също, че Критерий I.1 „Степен на интегриране на въвежданите зелени технологии в етапите от жизнения цикъл на продуктите/услугите” е част от критериите за техническа и финансова оценка на проектните предложения по процедурата (представени в Приложение 6 към Условията за кандидатстване), а не критерий за допустимост на проектите по процедурата. В този смисъл, съответствието с критерия няма задължителен характер. Горните примери са само индикативни и в никакъв случай не изчерпват възможностите за функционално приложение на допустимите по мярката дълготрайни материали и нематериални активи в различните етапи от жизнения цикъл на продуктите/услугите.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			В допълнение уточняваме, че окончателно решение относно оценката на проектите ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за предприятието и за проектното предложение.
28.	18.08.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Моля за Вашите разяснения по следните казуси: 1. Относно регионалната приоритизация (Критерий III.1 от Методиката за оценка). Ако кандидат (малко предприятие) предвижда мястото на изпълнение на проекта да бъде в село, което е част от община, включена в Списъка на общините с одобрени концепции за ИТИ (Приложение 15), ще бъдат ли присъдени допълнителните 10 точки на проекта? Оказва ли влияние фактът, че конкретното населено място е село, а не общинският център (градът), при условие че териториално то попада в границите на допустимата община? 2. Относно допустимостта на кандидата в селски райони (т. 11.2, подточка 2.1) от Условието за кандидатстване, моля да потвърдите, че въведеното ограничение за недопустимост на проекти, изпълнявани на територията на община от селските райони, се прилага единствено и само за микропредприятия. В случай че кандидатът има категория на малко предприятие по смисъла на ЗМСП, гарантира ли този статут неговата пълна допустимост при изпълнение на проект в населено място, квалифицирано като селски район? 3. Относно правното основание за ползване на имота (мястото на изпълнение): С оглед на изискванията за доказване на мястото на изпълнение към момента на подаване на проектното предложение, моля да изясните: 3.1. Допустимо ли е на етап кандидатстване да бъде представен предварителен договор за наем, който да се зачете от Оценителната комисия за валидно правно основание за ползване на имота?	1. При оценката на проектните предложения по посочения във въпроса Ви Критерий III.1 от критериите за техническа и финансова оценка (представени в Приложение 6 към Условието за кандидатстване), 10 точки ще бъдат присъждани на проекти, при които минимум 50% от инвестицията (съгласно заявените разходи в бюджета) се реализира на територията на общините с одобрени концепции за Интегрирани териториални инвестиции с включени дейности по ПКП, по процедура BG16FFPR003-2.001 „Концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ)” – фаза 1 и процедура BG16FFPR003-2.003 „Концепции за интегрирани териториални инвестиции (ИТИ)” – фаза 2 по Програма „Развитие на регионите” 2021 – 2027. Списък на тези общини е представен както в самия Критерий III.1, така и в Приложение 15 към Условието. Ако минимум 50% от инвестицията (съгласно заложените разходи в бюджета) по проекта, за който се отнася запитването, ще се реализира на територията на някоя от тези общини, независимо дали в село или в град в рамките на съответната община, то проектното предложение ще получи 10 точки при оценката по критерия. 2. Потвърждаваме, че ограничението, посочено в т. 11.2, подт. 2.1) от Условието за кандидатстване, съгласно което подкрепа по процедурата не могат да получат кандидати, които са: „микропредприятия по смисъла на чл. 3-4 от ЗМСП, които имат седалище или клон със седалище на територията на селски район, и са заявили за подпомагане по проекта дейности, които ще се осъществяват в община на територията на селските райони в Република България (Приложение 14)” се отнася само за микропредприятията и не е приложимо за кандидатите – малки предприятия. За кандидат – малко предприятие няма ограничение за „изпълнение на проект в населено място, квалифицирано като селски район”, при спазване на всички изисквания за допустимост на кандидатите, дейностите и разходите по процедурата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		3.2. В случай че предварителният договор не е достатъчен за целите на кандидатстването, задължително ли е към формуляра в ИСУН да се прикачи окончателен договор за наем (влязъл в сила или съдържащ отлагателно условие, обвързано с одобрението на проекта)? 3.3. Допустимо ли е окончателният договор за наем да бъде представен на по-късен етап – например непосредствено преди сключване на административния договор за БФП, ако на етап кандидатстване е приложен предварителен такъв? Предварително Ви благодаря за своевременните и конкретни разяснения.	3. По процедурата не е налице изискване за представяне на документ/и, удостоверяващ/и ползването на имот за целите на изпълнението на проектите. В този смисъл на етап кандидатстване не е необходимо да представяте нито един от документите, посочени в запитването. Кандидатите трябва единствено да посочат мястото/местата на изпълнение на проекта в поле „Местонахождение (Място на изпълнение на проекта)” от раздел „Основни данни” на Формуляра за кандидатстване. В допълнение обръщаме внимание, че по процедурата е допустимо мястото/местата на изпълнение на проекта да попада/т или само в региона в преход (Югозападен район) или само в по-слабо развитите северни региони, или само в по-слабо развитите южни региони (т. 10 от Условието за кандидатстване). В тази връзка, следва да имате предвид и посоченото в чл. 9 от Административния договор (Приложение 19 към Условието за изпълнение) относно недопустимите промени на мястото на изпълнение на проекта, както и че съгласно чл. 10 от Условието за изпълнение инвестицията по проекта следва да се поддържа в региона, в който се получава подкрепата за период от 3 (три) години от окончателното плащане за МСП. При неизпълнение на това задължение безвъзмездната финансова помощ за съответния актив се възстановява от бенефициента, пропорционално за периода, за който е налице неизпълнението.
29.	18.08.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Молим за разяснение по следния казус: Относно: Прилагане на режим „Регионална инвестиционна помощ“ при инвестиция на съществуващ хотелски обект за въвеждане на нова услуга и оптимизиране на използването на вода, енергия и други ресурси. Действащ хотел с 25 стаи планира да въведе нова целогодишна интелигентна услуга за термална активност, здравословен режим и възстановяване за настанени гости, организирани групи и при наличие на свободен капацитет – за външни посетители.	Във връзка със запитването уточняваме, че допустими по процедурата са разходи за софтуери, представляващи дълготрайни нематериални активи (ДНА), само ако същите са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на кръгови модели в предприятието (т. 14.2 от Условието за кандидатстване). Съответно допустимите по процедурата кръгови модели, за чието прилагане следва да са необходими придобиваните ДНА, са изрично посочени в т. 13.1, подт. II от Условието за кандидатстване. От информацията в запитването не става ясно как чрез въвеждане на „нова целогодишна интелигентна услуга за термална активност, здравословен режим и възстановяване за настанени гости, организирани групи и при наличие на свободен капацитет – за външни посетители” в дейността на предприятието ще се прилага един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Новата услугата ще включва организирана водна гимнастика, аква стречинг, използване на акваторичен басейн по график, предварително резервирани сесии в сауна и парна баня, програми за активни хора над 55 години, семейства, спортисти, планински туристи и фирмени групи, както и балансирано хранене. За предоставянето ѝ ще бъде внедрена единна BMS/EMS система за автоматизирано управление на отоплението и охлаждането, каскадното използване на минералната вода, басейните, сауната, парната баня, обратната промивка и дозирането на басейновите препарати. Системата ще измерва използваните вода, енергия и химикали. Инвестицията ще позволи увеличаване на часовете за организирано използване на съоръженията, броя на възможните СПА сесии и максималния брой участници при намаляване на използваните ресурси на единица услуга. Може ли описаната инвестиция да бъде приета като: - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект; или - диверсификация чрез въвеждане на услуга, която до момента не е предоставяна? Какви показатели и документи трябва да представи кандидатът за доказване на капацитета преди и след инвестицията? Допустимо ли е оборудването да обслужва едновременно новата услуга и съществуващата хотелска и СПА дейност? Когато новата услуга е въведена, поддържа се и реално се предлага, но поради недостатъчно пазарно търсене броят на клиентите е по-нисък от прогнозния, счита ли се изискването за изпълнено? Ще бъдат ли броят на клиентите, проведените занимания или приходите от новата услуга задължителни договорни индикатори, чието непостигане може да доведе до финансова корекция или възстановяване на помощта?	Допълнително, в поле „Резултат” от раздел „План за изпълнение/дейности по проекта” във Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да посочат конкретни количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейността съобразно спецификата на всяко индивидуално проектно предложение. Отговорност на кандидата е да формулира количествени и/или качествени резултати в зависимост и в съответствие с избрания/те кръгов/и модел/и, които ще се прилагат чрез въвежданите по проекта зелени технологии в дейността на предприятието. В т. 13.1. от Условията за кандидатстване са посочени примери в тази насока. Примерни документални доказателства за отчитане на постигнатите резултати са представени в Приложение 8 – Описание на приложимите индикатори за краен продукт и за резултат, приложими за процедурата. Изпълнението на очакваните резултати от дейността ще бъде проследявано на етап изпълнение. Изискванията по отношение на приложимите режими на държавна/минимална помощ и изискванията, произтичащи от Регламент (ЕС) № 651/2014 и Регламент (ЕС) № 2023/2831, са представени в Приложение 3.А към Условията за кандидатстване. Определянето на приложимия режим на помощ е отговорност на кандидата, при съобразяване с изискванията на съответния режим („регионална инвестиционна помощ” или „минимална помощ”), спецификата на процедурата и на дейността, за която се кандидатства, като впоследствие бенефициентът има ангажимент да представи нужните доказателства в подкрепа на постигнатите резултати. В тази връзка, следва да имате предвид и разпоредбата на чл. 13 от Административния договор (Приложение 19 към Условията за изпълнение), съгласно която: „В случаите на „регионална инвестиционна помощ” по Елемент I на процедурата, когато при изпълнението на дейностите се установи, че заявените разходи не отговарят на видовете първоначални инвестиции (по смисъла на чл. 2, пар. 49 от Регламент (ЕС) № 651/2014 г. на Комисията), посочени в Приложение I към договора, а именно инвестиция в дълготрайни материални и нематериални активи, свързана със: - създаване на нов стопански обект, или - увеличаване на капацитета на съществуващ стопански обект, или

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Прилага ли се изискване допустимите разходи да надвишават определен процент от счетоводната стойност на съществуващите активи, които ще участват при предоставянето на новата услуга, включително басейните и СПА съоръженията?	в) диверсификация на продукцията на даден стопански обект с продукти или услуги, които той не е произвеждал или предлагал до този момент, посоченото ще доведе до възстановяване на помощта по реда на чл. 17 от настоящия договор”.
30.	18.08.2026 г.	Здравейте, Моля, за следните разяснения: 1. Съгласно методиката за оценка се бонифицират проекти, в случай че инвестицията (придобиваният/те актив/и) осигурява въвеждането на зелена/и технология/и, свързана/и с преработка на излезли от употреба: батерии и акумулатори/ електроника и електрическо оборудване/ текстилни изделия /материали от строителството. 1.1. Посочените излезли от употреба продукти изчерпателен списък ли са? 1.2. Моля посочете кои материали влизат в категория "материали от строителството" - например стъкло спада ли към тази категория? 2. Фирмата предлага спортни услуги на закрито. Понастоящем разполага със ски симулатор. Допустимо ли е да си закупи сърф симулатор в рамките на проект по настоящата процедура, въпреки че понастоящем не разполага с такъв. Сърф симулатора ще въвежда зелен модел намаляване на количеството потребявана вода за предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга. Намалението на количеството вода може ли да бъде показано със сравнение с базова линия, тъй като понастоящем фирмата не разполага със сърф симулатор, с чиято консумация на вода да бъде сравнен новият?	1. Моля запознайте се с отговора на Въпрос № 13, т. 1.1. и т. 1.2. 2. По процедурата е допустима дейност за въвеждане на зелени технологии за прилагане на кръгов модел „намаляване на количеството потребявани води за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга“. В бележка под линия № 54 е уточнено, че се имат предвид всички потребявани води, независимо от това дали в материално отношение те стават част от крайния продукт/услуга или не (с изключение на отпадъчните води съгласно определението за „отпадъчни води“, представено в Приложение 10). В тази връзка от информацията в запитването не става ясно как предвиденият за придобиване по проекта актив – „сърф симулатор“, въвежда посочения кръгов модел. Допълнително, в т. 13.1. от Условията за кандидатстване е посочено, че в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта“ от Формуляра за кандидатстване следва задължително да се опише дейността по начин, който да е видно как всеки актив (инвестицията по проекта), предвиден за придобиване по проекта осигурява въвеждането на избрания кръгов модел. В поле „Резултат“ от същия раздел, следва да се посочат конкретни количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейността като при горепосочения кръгов модел това е намаляване на количеството потребявани води за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга чрез посочване на конкретен/и количествен/и измерител/и за очакваното намаление. В тази връзка и тъй като в конкретния случай описаната услуга не е била предоставяна до момента от кандидата, то не е допустимо сравнението да се извършва въз основа на „базова линия“/друг аналогичен продукт на пазара, който предоставя тази услуга.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		3. Посоченото определение за "суровини", съгласно Използвани съкращения и основни определения (Приложение 10) включва ли електроенергия? Благодаря предварително за отговора!	3. Определението за „суровини“, посочено в Приложение 10 към Условието за кандидатстване е следното: „Всички материали, които се влагат за производството/предоставянето на даден краен продукт/услуга на предприятието-кандидат, с изключение на материалите за осигуряване на експлоатацията /техническата изправност /поддръжката на машини, съоръжения, оборудване за производство/предоставяне на продукти/услуги.“ В тази връзка електроенергия не се включва в горесцитираното определение. Допълнително, съгласно т. 13.2. от Условието за кандидатстване недопустими за финансиране са дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници.
31.	18.08.2026 г.	Относно: Разяснение по т. 13.1, Елемент I, Дейност 1, Направление 4 – „Производство/предоставяне на устойчиви продукти/услуги“ Във връзка с Условието за кандидатстване по процедура чрез подбор на проектни предложения BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, моля за разяснение по следните въпроси, отнасящи се до т. 13.1 „Допустими дейности“, Елемент I, Дейност 1, Направление 4 „Производство/предоставяне на устойчиви продукти/услуги“, и по-конкретно до посочения в него кръгов модел: „осигуряване на възможности за модернизация/поправка – ремонт/подмяна на повредени части и/или компоненти, и др. с цел увеличаване на дълготрайността на употреба“ 1. Следва ли продуктът или съоръжението, по отношение на което се осигурява възможността за модернизация/поправка, задължително да бъде произвеждано или предлагано от предприятието-кандидат, или посоченият кръгов модел е приложим и когато кандидатът предоставя услуга по отношение на продукти или съоръжения, собственост на трети лица? 2. В случай че посоченият кръгов модел може да се прилага по отношение на продукти или съоръжения на трети лица, изисква ли	1. и 2. Съгласно подт. 5), т. 11.1. от Условието за кандидатстване, подкрепа по процедурата може да бъде заявена за основната или допълнителната икономическа дейност на кандидата съгласно КИД-2025 на НСИ (която формира минимум 20 % от нетните приходи от продажби на кандидата въз основа на данни за 2025 г.), или за нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата. С оглед посоченото в случай че икономическата дейност на кандидата (съгласно КИД-2025 на НСИ и въз основа на данни за 2025 г.), за която заявява подкрепа по процедурата, представлява по същество услуга по ремонт на продукти, собственост на трети лица, е допустимо по проекта да се въведат зелени технологии за прилагане на кръговия модел „осигуряване на възможности за модернизация/поправка – ремонт/подмяна на повредени части и/или компоненти, и др. с цел увеличаване на дълготрайността на употреба“. В случай че предприятието-кандидат има основна/допълнителна икономическа дейност, свързана с производство на даден продукт и желае да стартира нова дейност по ремонтни услуги с нов код съгласно КИД-2025, то горепосоченият кръгов модел следва задължително да бъде приложен относно произвежданите от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		изразът „осигуряване на възможности за модернизация/поправка“ подмяна или модернизация, или този израз обхваща и услуга по техническо обследване, диагностика и локализиране на повредени части и/или компоненти, чрез която се установяват необходимостта, местоположението и обхватът на последваща целева ремонтна намесапредприятието-кандидат само да извършва последващия ремонт,? 3. При положителен отговор по въпрос 2, правилно ли е въвеждането на посочения кръгов модел да се отчита чрез индикатор SR08 „МСП, предприели мерки за ресурсна ефективност“ съгласно Приложение 8 към Условиата за кандидатстване? 4. Когато кръговият модел по Направление 4 се изразява в „осигуряване на възможности за модернизация/поправка“, как следва да бъде формулиран и доказан конкретният резултат по смисъла на т. 13.1? Необходимо ли е в рамките на срока за изпълнение на проекта да бъде доказано фактическото извършване на последващия ремонт/подмяна и фактическото увеличаване на дълготрайността на употреба, или е достатъчно да бъде доказано, че въведената зелена технология е осигурила възможността за идентифициране и локализиране на повредените части и/или компоненти и за определяне на необходимата целева ремонтна намеса? 5. В случай че по въпрос 4 е достатъчно да бъде доказано осигуряването на възможност за целева ремонтна намеса, следва ли конкретният резултат по смисъла на т. 13.1 да съдържа конкретен количествен измерител, и от какъв характер може да бъде този измерител?	кандидата продукти, а не за „продукти или съоръжения, собственост на трети лица“. 3. По отношение на индикатор „МСП, предприели мерки за ресурсна ефективност“, както е посочено в т. 7.1. от Условиата, индикаторът е задължителен за всички проектни предложения. Съгласно определението на индикатора, посочено в Приложение 8 към Условиата, той отчита броя на предприятията, предприели мерки за ресурсна ефективност, в резултат на успешно приключени проекти за въвеждане на един или повече от кръговите модели, посочени в т. 13.1 „Допустими дейности“ от Условиата за кандидатстване по процедурата. В тази връзка и предвид запитването индикаторът е приложим включително при въвеждане на зелени технологии за прилагане на горепосочения кръгов модел за дълготрайност. 4. и 5. В поле „Резултат“ от раздел „План за изпълнение/дейности по проекта“ във Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да посочат (опишат) конкретни количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейността. В конкретния случай, посочен в запитването, резултатът следва да бъде увеличена дълготрайност на употребата на даден продукт с посочване на конкретен/и количествен/и измерител/и и др. съобразно спецификата на проектното предложение. Конкретният количествен измерител, например, може да бъде среден удължен експлоатационен срок на отремонтираните продукти (в години/месеци) и др. В тази връзка придобиване на активи „за идентифициране и локализиране на повредените части и/или компоненти и за определяне на необходимата целева ремонтна намеса“ би могло да бъде част от допустима инвестиция за прилагане на кръговия модел, като с оглед спецификата на дейността, отговорност на кандидата е да прецени какви са приложимите доказателства за удостоверяване, че описаната услуга е част от по-комплексен процес, в рамките на който се постига осигуряване на дълготрайност на продукта.
32.	18.08.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, Във връзка с условието за допустимост на кандидатите, съгласно което кандидатите могат да заявят подкрепа за нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който	Относно обхвата на остатъчните суровини следва да се има предвид, че същите са част от кръговия модел: „влагане на остатъчни суровини и/или рециклирани суровини при производството/предоставянето на продукти/услуги“.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата, бихме искали да получим разяснение относно обхвата на понятието „остатъчни суровини/отпадъци“. По-конкретно, моля да уточните дали при хипотезата за нов за кандидата код на икономическа дейност изискването предприятието да произвежда/предлага продукти/услуги „от остатъчни суровини/отпадъци“ предполага, че тези остатъчни суровини/отпадъци следва да са генерирани в резултат от собствената дейност на предприятието кандидат или е допустимо остатъчните суровини/отпадъци да бъдат придобивани от външни източници – други предприятия, доставчици или други лица, и впоследствие да бъдат използвани като входящ материал/суровина за производството на продуктите или предоставянето на услугите по новия код на икономическа дейност? Благодаря предварително за предоставеното разяснение.	За целите на неговото прилагане Условието за кандидатстване не поставят изискване дали тези остатъчни суровини следва да са резултат от дейността на предприятието-кандидат или да са придобити от трети страни. Допълнително в отговор на въпрос 12, т. 2 е дадено и пояснение, че за остатъчни ще се считат суровини, които се образуват/отделят след като те (суровините) вече са били използвани съгласно първоначалното си предназначение. Във връзка с частта от запитването, касаеща произхода на отпадъците, и по-конкретно в контекста на кръговия модел: „подготовка за повторна употреба и/или рециклиране, и/или други дейности за преработка на отпадъци и последващото им влагане като суровина в производствени процеси/процеси по предоставяне на услуги“, Условието за кандидатстване също не поставят ограничение за техния произход, както това е посочено и в отговора на Въпрос № 9, т. 1. Същевременно, когато се разглежда допустимостта на посочените два кръгови модела в контекста на стартиране на нов за кандидата код на икономическа дейност, следва да се има предвид, че продължава да е налице възможност остатъчните суровини/отпадъци да са с произход трети страни, но при задължително съблюдаване на изискването част от остатъчните суровини/отпадъци да са резултат от вече осъществявана от страна на кандидата икономическа дейност. Посоченото произтича от заложеното съгласно Условието за кандидатстване в случай на нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, произвежданите/предлаганите продукти/услуги да са от остатъчни суровини/отпадъци, свързани с продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата.
33.	18.08.2026 г.	Здравейте! Във връзка с подготовка на проектно предложение по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, моля за разяснения по следните въпроси:	1. Съгласно подточка 2.3), т. 11.2. от Условието за кандидатстване, ограничението за участие се отнася до „предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности за преработка на горски продукти“ като за определяне на допустимостта на проекта е изричното уточнение в бележка под линия № 37: „водец ще е финалният продукт, който ще се изработва в резултат на подкрепените проекти, а не междинните операции, които производственият

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Въпрос 1: Съгласно т. 11.2, подт. 2.3) от Условието за кандидатстване, не могат да участват в процедурата предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности за преработка на горски продукти, като съгласно бележка под линия 38 „за да се прецени дали е спазено изискването, водещ ще е финалният продукт, който ще се изработва в резултат на подкрепените проекти, а не междинните операции, които производственият процес може да включва”. Моля да потвърдите правилно ли е разбирането ни, че е допустимо проектно предложение на кандидат, заявил подкрепа за код на икономическа дейност от раздел С31 „Производство на мебели” (формиращ минимум 20% от нетните приходи от продажби за 2025 г.), при което финалният продукт, изработван в резултат на подкрепения проект, са мебели от масивна дървесина, а предвидените за придобиване ДМА включват машини, изпълняващи междинни операции от производствения процес на мебелите — първично разкрояване (лентов банциг) и сушене на дървесината (сушилна камера) — при условие че посочените активи ще се използват единствено за нуждите на собственото производство на мебели и в резултат на проекта няма да се произвежда и реализира на пазара фасониран/обработен дървен материал или друг горски продукт? Въпрос 2: В карето „ВАЖНО” към т. 11.2 от Условието за кандидатстване е посочено, че производството на пелети (част от код С16.26 и код С16.28) е недопустимо за подкрепа, „с изключение на производството на пелети от дървесни отпадъци, получени от индустриалната преработка на дървесина”. 2.1. Моля да уточните следва ли дървесните отпадъци (трици, изрезки, капаци и др.), образувани при дейност по код С16.11 „Разкрояване и рендосване на дървен материал” и/или при производство на мебели (раздел С31), да се считат за „дървесни отпадъци, получени от	<i>процес може да включва.</i>” Според информацията в запитването финалният продукт от изпълнението на проекта са мебели от масивна дървесина, които попадат в обхвата на раздел С31 „Производство на мебели” съгласно КИД-2025. Съгласно подт. 5) от т. 11.1. от Условието за кандидатстване по процедурата може да се заяви подкрепа за код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, който се отнася до допълнителната икономическа дейност на кандидата, формираща минимум 20 % от нетните му приходи от продажби въз основа на данни за 2025 г. В тази връзка кандидатът може да заяви подкрепа за код на икономическа дейност от раздел С31 „Производство на мебели”, който съгласно информацията в запитването представлява допълнителна икономическа дейност, отговаряща на горепосоченото изискване. Допълнително, обръщаме внимание че съгласно т. 14.2 от Условието за кандидатстване, допустими за финансиране са единствено разходи за дълготрайни материални и нематериални активи (ДМА/ДНА), необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на кръгови модели в предприятието /посочени в направлението по подт. 1) до подт. 4) на т. 13.1 от УК/. От информацията в запитването не става ясно кой е избраният кръгов модел, който ще се прилага в дейността на предприятието. Окончателното решение относно допустимостта на дейностите и разходите по отделните проекти, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за предприятието и за проектното предложение. 2.1., 2.2. и 2.3. Дървесните отпадъци (трици, изрезки, капаци и др.), образувани при производство на мебели (раздел С31), представляват технологичен отпадък от дейността, за който може да се заяви подкрепа по процедурата за въвеждане на зелени технологии за прилагане на подходящ кръгов модел съгласно посочените направления по подт. 1) до подт. 4) на т. 13.1 от Условието за кандидатстване. В тази връзка по процедурата може да се заяви подкрепа за нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще произвежда продукти от посочените дървесни отпадъци, ако те са образувани от собствената му дейност. В рамките на код С16.26 съгласно КИД-2025, производството на пелети и брикети от дървесни отпадъци, получени от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		индустриалната преработка на дървесина" по смисъла на посоченото изключение? 2.2. Моля да уточните обхваща ли посоченото изключение и производството на дървесни брикети от същия вид отпадъци, или се отнася единствено до пелети? 2.3. Допустимо ли е кандидат да заяви подкрепа за нов за него код на икономическа дейност C16.26 на основание т. 11.1, подт. 5), второ тире от Условиата за кандидатстване, в рамките на който ще произвежда пелети от дървесни отпадъци, получени от собствената му производствена дейност? Предварително благодарим за отговора.	индустриалната преработка на дървесина, е допустимо за подкрепа по процедурата. Във връзка с въпроса по т. 2.1 уточняваме, че код C16.11 „Разкрояване и рендосване на дървен материал” съгласно КИД-2025, с изключение на производството на несглобени дървени паркетни дъски, е недопустим за подкрепа по процедурата. В допълнение, както е посочено в т. 13.1 от Условиата за кандидатстване, кандидатите, които кандидатстват за дейност с код C16.11 и C16.26, следва да опишат подробно точния предмет на дейност и произвежданите от тях продукти в раздел „Допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение” от Формуляра за кандидатстване.
34.	18.08.2026 г.	допустими ли са за строителни фирми следните инвестиционни разходи по процедурата: • Нова строителна техника с по-ниски емисии и по-висока енергийна ефективност. • Електрическа или хибридна строителна механизация • Многократно използваемите кофражи (алуминиеви или пластмасови), които от една страна намалява генерирането на отпадъци на строителната площадка (спрямо традиционните дървени кофражи), а от друга страна алуминиевите и висококачествените пластмасови кофражи имат изключително дълъг експлоатационен живот (стотици цикли на употреба) и подлежат на пълно рециклиране след износване	Съгласно т. 8 и т. 11. от Условиата за кандидатстване предприятията от сектор F „Строителство” са допустими кандидати по процедурата. От представената информация в запитването не става ясно как разходите за „Нова строителна техника с по-ниски емисии и по-висока енергийна ефективност“ и „Електрическа или хибридна строителна механизация“ са необходими за въвеждането на зелена/и технология/и за прилагане на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели в предприятието (посочени в направлението по подт. 1) до подт. 4) на т. 13.1 от Условиата за кандидатстване). Относно кофражите, моля запознайте се с отговора на Въпрос № 10. В допълнение, обръщаме внимание, че при определянето на конкретните количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейностите по проекта (както в посочено в т. 13.1 от Условиата) – напр. намаляване на количество влагани суровини или генерирани отпадъци, сравнението следва да се извършва спрямо използвани суровини/генерирани отпадъци от страна на предприятието-кандидат, а не спрямо суровини/отпадъци, които обичайно се използват/генерират в практиката. Обръщаме внимание, че основната цел на процедурата е насърчаване на инвестиции за въвеждане на зелени технологии за прилагане на кръгови модели за по-ефективно използване на ресурсите и прилагане на неутрални по отношение

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			на климата методи за производство, предоставяне и потребление на продуктите или услугите от дейността на предприятията. В тази връзка разходи, които водят единствено до повишаване на енергийната ефективност на процесите в предприятието, не са допустими по процедурата.
35.	19.08.2026 г.	Предприятие, извършващо ресторантьорска и туристическа дейност, планира да внедри интегрирана система за управление на водата в басейнов комплекс, включваща: високоефективна филтрационна система; система за рецикулация и повторно използване на водата; UV и/или озонова дезинфекция; автоматизирана система за контрол и дозиране на химикали; система за мониторинг и управление на качеството на водата; технология за намаляване на количеството отпадъчни води и удължаване жизнения цикъл на използваната вода. Инвестицията има за цел: намаляване на потреблението на вода; намаляване на използваните химикали; намаляване на количеството отпадъчни води; повишаване на ресурсната ефективност чрез повторно използване на водата и оптимизиране на процесите по експлоатация на басейна. Въпрос: Може ли подобна инвестиция да се счита за допустима по процедурата като инвестиция, насочена към повишаване на ресурсната ефективност и прилагане на принципите на кръговата икономика, при условие че кандидатът може да докаже измерим ефект по отношение на намаляване на потреблението на вода и отпадъчните води?	За да се счита за допустима инвестицията, описана в запитването Ви, по отношение на посочената зелена технология, кандидатът следва да докаже, че тя осигурява намаляване на количеството потреблявани води за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга спрямо потреблението преди придобиването на активите, като посоченото следва да може да бъде доказано на фазата на изпълнение на проекта с конкретни измерими резултати. Както е посочено в т. 13.1 от Условието за кандидатстване, в раздел „План за изпълнение/дейности по проекта” от Формуляра за кандидатстване кандидатите трябва задължително да опишат Дейност 1 по начин, от който да е видно как всеки отделен актив, предвиден за придобиване по проекта осигурява въвеждането на съответния допустим по процедурата кръгов модел. В поле „Резултат” от същия раздел на Формуляра, следва да се посочат и конкретни количествени и/или качествени резултати от изпълнението на дейността, като по отношение на разглеждания кръгов модел това е намаляване на количеството потреблявани води за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга чрез посочване на конкретен/и количествен/и измерител/и за очакваното намаление. По отношение на допустимостта на посочената система за „контрол и дозиране на химикали” следва да се има предвид и определението за „опасни вещества”, представено в Приложение 10 към Условието за кандидатстване. Окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за проектното предложение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
36.	20.08.2026 г.	Здравейте! По процедурата имаме следния въпрос: Предприятие е заето със строителство на жилищни и нежилищни сгради. За нуждите на дейността си произвежда полуавтоматизирано и отчасти с ръчен труд арматурни заготовки, които влага в изгражданите обекти. Процесът е съпътстван с генериране на големи количества отпадък. Допустимо ли е да заяви закупуване на машина, с която да премине към напълно автоматизирано и програмируемо проектиране и производство на заготовките, с преминаване към безотпадна технология и използване на рециклирани материали? Тази инвестиция ще бъде ли счестена за инвестиция в основната дейност на кандидата?	Както е посочено в т. 11.1, подг. 5) от Условието за кандидатстване, кандидатите по процедурата могат да заявят подкрепа за код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, който се отнася до: - основната или допълнителната икономическа дейност на кандидата съгласно КИД-2025 на НСИ, която формира минимум 20 % от нетните приходи от продажби на кандидата въз основа на данни за 2025 г., или - нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата. Тъй като от информацията, представена в запитването, не може да се прецени дали основната икономическа дейност на предприятието съгласно КИД-2025 въз основа на данни за 2025 г. се отнася до „строителство на жилищни и нежилищни сгради” или до „производство на заготовките”, за които посочвате, че предприятието „влага в изгражданите обекти”, то не може да се предостави еднозначен отговор дали описаната инвестиция се отнася до основната дейност на кандидата. В допълнение и във връзка с машината, за която се отнася въпросът, уточняваме, че ако тя осигурява въвеждането на зелена/и технология/и за прилагане на един или повече от допустимите кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условието за кандидатстване, (като напр. моделът: „влагане на остатъчни суровини и/или рециклирани суровини при производството/предоставянето на продукти/услуги”), то разходите за придобиването ѝ биха се считали за допустими, при спазване на всички останали изисквания по процедурата. В тази връзка, окончателно решение относно допустимостта на проекта ще бъде взето от страна на Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.
37.	20.08.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Моля за разяснение дали строителна фирма може да закупи по процедурата кран, мини багер, мулчер при положение, че машините ще се преместват от обект на обект със специализирана техника, а не на собствен ход.	Моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 25. В допълнение обръщаме внимание, че за да са допустими разходите за посочените във въпроса активи - „кран, мини багер, мулчер”, същите трябва да са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на един или повече от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			допустимите кръгови модели, посочени в т. 13.1 „Допустими дейности” от Условието за кандидатстване.
38.	20.08.2026 г.	Здравейте, В хипотезата на нов за кандидата код на икономическа дейност в резултат на проекта, допустимо ли е кандидатът да влага в тази дейност отпадък от дейността на друго дружество, който ще бъде фактически суровина за нея?	Съгласно т. 11.1, подт. 5) от Условието за кандидатстване, кандидатите по процедурата е допустимо да заявят подкрепа за нов за предприятието код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който кандидатът ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произведени/предлагани от кандидата. „В хипотезата на нов за кандидата код на икономическа дейност в резултат на проекта”, както посочвате, за да отговарят на изискването е необходимо част от остатъчните суровини/отпадъци да са резултат от вече осъществявана от страна на кандидата икономическа дейност.
39.	20.08.2026 г.	Уважаеми госпожи и господа, Допустимо ли е предприятие, което произвежда мебели, да кандидатства за закупуване на технологична линия за производство на пелети, използвайки като суровина дървесни отпадъци (напр. стърготини, талаш, изрезки от плоскости и др.), получени в резултат на производствената си дейност? Допустимо ли е също така, да използва суровина от други предприятия с идентична дейност? Допустимо ли е Земеделски производител, който отговаря на всички изисквания на процедурата за допустимост, да кандидатства за закупуване на технологична линия за производство на пелети, използвайки като суровина отпадъци (напр. слънчогледови люспи, слама, зърнени култури и др.), получени в резултат на производствената си дейност? Допустимо ли е също така, да използва суровина от други предприятия с идентична дейност? Благодаря предварително за предоставеното разяснение.	Както е посочено в т. 11.2, подт. 2.3) от Условието за кандидатстване дейността за „производство на пелети от дървесни отпадъци, получени от индустриалната преработка на дървесина“, която е част от код C16.26 съгласно КИД-2025, е допустима за подкрепа по процедурата. При хипотезата на нов за кандидата код на икономическа дейност, е допустимо за производството на новия продукт да се използва остатъчна суровина/отпадък „от други предприятия с идентична дейност”, при условие, че част от остатъчните суровини/отпадъци са резултат от вече осъществявана от страна на кандидата икономическа дейност. Относно втората част от въпроса, следва да имате предвид, че по процедурата не са допустими кандидати - земеделски производители, както и че съгласно т. 11.2, подт. 2.3) от Условието, подкрепа не могат да получат предприятия, кандидатстващи за финансиране на дейности за преработка на горски продукти. Във връзка с определението за „горски продукт”, представено в Приложение 10 към Условието, следва да се има предвид, че производството на дърва за горене, изделия от корк, слама и материали за плетене, както и производството на пелети (които са част от код C16.26 и код C16.28 съгласно КИД-2025), са недопустими за подкрепа по процедурата. Допустимо за подкрепа е само производството на пелети от дървесни отпадъци, получени от индустриалната преработка на дървесина (което също е част от код C16.26), както е посочено и по-горе в разяснението.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			В допълнение моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 33, т. 2.1., 2.2. и 2.3, като уточняваме, че окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.
40.	20.08.2026 г.	Здравейте, Предприятие А е с основен код на дейност за 2025 г. – 41.00 Строителство на жилищни и нежилищни сгради- 90% (нетни приходи от продажби 2100 хил. лева) и допълнителен 46.84 Търговия на едро с железария и арматурни изделия – 10 %. Предприятие Б е с основен код на дейност за 2025 г. – 23.63 Производство на готови бетонови смеси (нетни приходи от продажби – 1000 хил. лева)- 88% и допълнителни кодове в областта на търговията и товарния транспорт. В началото на 2026 г. предприятие А става универсален правопреемник на вливащото се предприятие - Б. Предприятие Б е прекратено без ликвидация, като всички негови активи и пасиви (права и задължения) преминават към предприятие А чрез универсално правопреемство. Моля за отговор на следните въпроси: 1. Предприятие А може ли да кандидатства за проект с код по НКИД - 2025: 23.63 - Производство на готови бетонови смеси, като допълнителна дейност на кандидата? 2. За оценката на проектното предложение кои данни ще се вземат предвид за 2023 г., 2024 г. и 2025 г. , тези на предприятие А (кандидат) или тези на предприятие Б? Благодаря предварително!	1. Според информацията в запитването универсалното правопреемство между двете предприятия А и Б се е осъществило „в началото на 2026 г.“. В тази връзка уточняваме, че по настоящата процедура данните за основната или за допълнителната икономическа дейност (която формира минимум 20 % от нетните приходи от продажби на кандидата въз основа на данни за 2025 г.), за която кандидатите имат право да заявят подкрепа, са въз основа на данните за предприятието-кандидат за 2025 г., а не за 2026 г. Предвид посоченото и във връзка с въпроса, ако кандидатът е предприятие А и въз основа на данните му за 2025 г. дейността с код 23.63 „Производство на готови бетонови смеси“ не е основната или допълнителната му икономическа дейност (която формира минимум 20 % от нетните му приходи от продажби за 2025 г.), то тази дейност ще се счита за нова за предприятието. Както е посочено в т. 11.1, подт. 5) от Условието, кандидатът има право да заяви подкрепа за посочения нов код на икономическа дейност (код 23.63), само ако в рамките на новия код предприятието „ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата“. 2. Като се има предвид информацията, съдържаща се в запитването, при оценката на проектното предложение ще бъдат взети предвид данните на съответното предприятие – кандидат за 2023 г., 2024 г. и 2025 г., т.е. ако кандидат по процедурата ще бъде предприятие А, то за целите на оценката на проекта ще бъдат взети предвид неговите данни за посочените 3 години в съответствие с източниците за проверка по отделните критерии, посочени в Приложение 6 към Условието за кандидатстване.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
41.	20.08.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Във връзка с Критерий I.3 от Методологията за оценка, съгласно който точки се присъждат за инвестиции, осигуряващи въвеждането на зелени технологии, свързани с „преработка на излезли от употреба: батерии и акумулатори/ електроника и електрическо оборудване/ текстилни изделия /материали от строителството“, моля за вашето официално тълкуване на следното: Какво точно се разбира под термина „преработка на излезли от употреба продукти“ в контекста на този критерий? Критерият изисква ли придобиваните по проекта активи (зелени технологии) задължително да извършват физическа/механична/химическа обработка и рециклиране на самите първични отпадъчни потоци (съгласно дефинициите за оползотворяване на отпадъци в група 38.2 от КИД-2025)? Допустимо ли е по този критерий кандидатът да придобие технология, която просто влага като производствена суровина вече рециклирани материали (вторични суровини, закупени от трети страни), без самото предприятие физически да рециклира отпадъци?	Моля, запознайте се с разясненията на Въпрос № 4 и Въпрос № 13. Относно разграничението с раздел 38 моля, запознайте се и с разяснението на Въпрос № 23. В допълнение уточняваме, че под „преработка на излезли от употреба продукти“ в контекста на Критерий I.3 „Принос на проекта за преработка на излезли от употреба продукти“ съгласно Приложение 6 към Условието за кандидатстване, се разбират всички дейности, включващи напр. подготовка за повторна употреба и/или рециклиране, и/или други дейности за преработка на изделията/материалите, посочени в разглеждания критерий, след като те вече са били употребени съгласно предназначението им. Определения за „подготовка за повторна употреба“, както и за „рециклиране“ са представени в Приложение 10 към Условието за кандидатстване.
42.	20.08.2026 г.	Във връзка с критерий I.1 „Степен на интегриране на въвежданите зелени технологии в етапите от жизнения цикъл на продуктите/услугите“ от Критериите и методологията за оценка, моля за разяснение по следния въпрос: Съгласно критерия максималните 10 точки се присъждат, когато инвестицията по проекта осигурява въвеждане на зелена технология в етап „Проектиране/дизайн на продуктите/услугите“ и в поне един от останалите етапи на жизнения цикъл, включително „Производство/предоставяне на продуктите/услугите“. Може ли посоченото условие да бъде изпълнено чрез придобиването на един комплексен и функционално интегриран актив, включващ производствена машина и вграден или прилежащ специализиран	При оценката на проектните предложения по процедурата, точки по разглеждания Критерий I.1 „Степен на интегриране на въвежданите зелени технологии в етапите от жизнения цикъл на продуктите/услугите“ (съгласно скалата за оценка по критерия, представена в Приложение 6 към Условието за кандидатстване), ще бъдат присъждани независимо дали изискването за присъждане на съответния брой точки е изпълнено посредством един актив (който ще се прилага едновременно в различни етапи от жизнения цикъл на продуктите/услугите) или посредством повече от един актив (всеки с приложение в различен етап от жизнения цикъл на продуктите/услугите).

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		софтуер, когато отделните компоненти на актива се прилагат в различни етапи от жизнения цикъл? Например предприятието предвижда придобиване на цифрово управлявана производствена машина, доставяна и функционираща съвместно със специализиран CAD/CAM, nesting, prepress или друг проектантски софтуер, при което: софтуерният компонент се използва преди започване на същинското производство – за проектиране или изменение на продукта, симулация и оптимизиране на разкроя/разположението на детайлите с цел намаляване на използваните суровини и/или на образуваните производствени отпадъци; производствената машина получава директно създадените и оптимизирани чрез софтуера данни и ги прилага при изработването на проектирания продукт, като по този начин осигурява постигането на съответния кръгов модел и в етап „Производство“. При наличие на описаната функционална и технологична свързаност ще се приеме ли, че инвестицията се прилага едновременно: в етап „Проектиране/дизайн на продуктите/услугите“; и в етап „Производство/предоставяне на продуктите/услугите“, и съответно може да получи 10 точки по критерий I.1, при условие че във Формуляра за кандидатстване са обосновани конкретните функции на актива, приложимият кръгов модел и очакваните резултати във всеки от двата етапа? Необходимо ли е за присъждането на 10 точки софтуерът и производствената машина задължително да представляват два отделни и самостоятелни актива, посочени на отделни бюджетни редове като ДНА и ДМА, или е допустимо те да бъдат придобити и представени като един комплексен актив/интегрирано технологично решение, когато се доставят заедно, функционират взаимосвързано и всички	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		техни компоненти и функционалности са подробно посочени в техническата спецификация и офертата?	
43.	20.08.2026 г.	Съгласно т. 13.2 „Недопустими дейности“ от Условието за кандидатстване, недопустими са „дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници“. В тази връзка, моля да уточните дали в посочената забрана попада следният случай: Предприятие, предоставящо перални услуги, предвижда да закупи нови перални и гладачни машини, които ще заменят съществуващото оборудване. Новите машини използват вода и природен газ, както и съществуващото оборудване, но поради по-високата си технологична ефективност ще потребяват по-малко вода и по-малко природен газ за единица предоставена услуга. Инвестицията се предвижда да бъде обоснована по Направление 2 „Оптимизиране използването на суровини, включително вода“, като основният ефект от въвеждането на зелената технология е намаляване на потреблението на вода. Моля да уточните дали обстоятелството, че новото оборудване едновременно с намаляването на потреблението на вода води и до по-ниско потребление на природен газ, означава, че инвестицията попада в забраната по т. 13.2 за „дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия“. Или тази забрана се прилага само когато основната цел и обосновка на инвестицията е намаляване на енергийното потребление, а не когато намаляването на потреблението на енергия е съпътстващ резултат от въвеждането на по-ресурсно ефективна технология, насочена към намаляване използването на вода? При описания случай допустимо ли е закупуването на новите перални и гладачни машини по процедурата?	Намаляването на енергийното потребление, в случаите когато то е допълнителен ефект от инвестицията по проекта, не е основание за недопустимост на дейностите по проекта, ако е спазено задължителното изискване те (дейностите) да осигуряват въвеждането на зелена/и технология/и за прилагането на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условието за кандидатстване. В конкретния случай, описан в запитването Ви, инвестициите в рамките на задължителната Дейност 1 „Въвеждане на зелени технологии в предприятията за прилагане на кръгови модели за производство и потребление“ биха се считали за допустими, ако предвидените за придобиване активи осигуряват прилагането на кръговия модел: „намаляване на количеството потребявани води за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга” от Направление 2) съгласно т. 13.1. от Условието за кандидатстване. В допълнение, моля запознайте с разяснението по Въпрос № 18.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
44.	20.08.2026 г.	В Приложение № 10 „Използвани съкращения и основни определения“ е дадено определение за „енергийна инфраструктура“, в което наред с електроенергията са посочени и газове, включително природен газ. В приложението е дадено и определение за „възобновими ресурси“. В тази връзка, моля да уточните как следва да се разбира понятието „енергийни източници“ за целите на процедурата, когато то се използва в Условието за кандидатстване. По-конкретно, когато технологично оборудване използва природен газ единствено като гориво/енергиен източник за своята работа, следва ли това само по себе си да се счита за основание оборудването да бъде недопустимо за финансиране? Например, ако предприятие замени съществуваща машина, работеща с природен газ, с нова машина, която също работи с природен газ, но консумира по-малко газ и други ресурси за единица продукция/услуга, може ли тази инвестиция да бъде допустима по процедурата? Моля също да уточните дали ограниченията, свързани с енергийните източници, се отнасят до самото използване на съответния източник от технологичното оборудване, или до инвестиции и дейности, свързани с производството, преноса, разпределението, съхранението или друга енергийна инфраструктура.	Моля, запознайте се с разяснението по Въпрос № 43. В допълнение уточняваме, че замената на „съществуваща машина, работеща с природен газ, с нова машина, която също работи с природен газ, но консумира по-малко газ“ не отговаря на нито един от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условието за кандидатстване. Ако инвестицията е свързана с намаляване на потреблението на „други ресурси за единица продукция/услуга“ (освен газ), т.е. ако кандидатът обоснове съответствието на инвестицията например с кръговия модел: „намаляване на използваните суровини (включително пластмаса) за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга“ или с друг модел, посочен в т. 13.1 от Условието, то тя може да се счита за допустима, при спазване на всички останали изисквания по процедурата. В тази връзка, следва да имате предвид също, че съгласно Приложение 10 към Условието, от определението за „суровини“ за целите на процедурата са изключени суровините „за осигуряване на експлоатацията /техническата изправност /поддръжката на машини, съоръжения, оборудване за производство/предоставяне на продукти/услуги“. Окончателно решение относно допустимостта на дейностите и разходите ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение.
45.	20.08.2026 г.	Предприятие – потенциален кандидат по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, осъществява като основна икономическа дейност ресторантьорство. Като допълнителна икономическа дейност предприятието осъществява дейност по КИД 93.29 „Дейности, свързани с развлечения и отход, некласифицирани другаде“, от която през 2025 г. са реализирани приходи в размер на около 32 000 лв. Тази дейност е свързана с предоставяне на развлекателни услуги и водни атракции – водни пързалки, водни игри и други подобни. Предприятието има договор с община във връзка с ползването и експлоатацията на общински спортен обект – открит плувен басейн.	Във връзка със запитването уточняваме, че по процедурата е допустимо кандидатите да заявят подкрепа за нов за предприятието код на икономическа дейност съгласно КИД-2025 /т.е за четиризначен код на дейност, различен от кода на основната и допълнителната/ите икономическа/и дейност/и на кандидата (ако е приложимо) въз основа на данни за 2025 г./, само ако в рамките на новия код „предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произвеждани/предлагани от кандидата“ /т. 11.1, подт 5) от Условието за кандидатстване/. От информацията, представена в запитването, не е видно, че посоченото изискване е изпълнено, поради което заявяването на подкрепа за посочения код на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Кандидатът възнамерява чрез проекта да започне нова, трета икономическа дейност по КИД 93.11 „Експлоатация на спортни обекти и съоръжения“, която е различна както от основната ресторантьорска дейност, така и от извършваната до момента развлекателна дейност по КИД 93.29. Инвестицията по новия КИД 93.11 ще бъде насочена към въвеждане на нова технологична система за филтрация, пречистване и рециркулация на водата в плувния басейн, чрез която ще се намалят потреблението на прясна вода и количеството генерирани отпадъчни води при експлоатацията на спортния обект. Ефектът от инвестицията ще бъде количествено измерим чрез сравнение на потреблението на вода и генерираните отпадъчни води преди и след въвеждането на зелената технология. Към 2025 г. предприятието не е реализирало приходи по КИД 93.11, тъй като тази икономическа дейност ще бъде започната в резултат от изпълнението на проекта. Въпрос: Допустимо ли е по процедура BG16RFPR001-2.003 кандидатът да заяви подкрепа за инвестиция в нова за предприятието икономическа дейност по КИД 93.11 „Експлоатация на спортни обекти и съоръжения“, независимо че през 2025 г. тази дейност не е формирала минимум 20% от нетните приходи от продажби на предприятието, когато чрез инвестицията се въвежда зелена технология, водеща до измеримо намаляване на потреблението на вода и количеството отпадъчни води? Ако отговорът е положителен, моля да уточните дали описаната система за филтрация, пречистване и рециркулация на басейнова вода може да се приеме за допустима инвестиция в рамките на новата икономическа дейност по КИД 93.11. Моля също да уточните дали обстоятелството, че спортният обект е общинска собственост и се експлоатира от кандидата въз основа на	икономическа дейност, за който посочвате, че е различен от основната и допълнителната дейност на предприятието въз основа на данни за 2025 г., ще се счита за недопустимо по процедурата.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		договор с общината, поставя допълнителни изисквания относно допустимостта на инвестицията, срока на договора или правото на кандидата да монтира и използва придобитото по проекта оборудване в обекта.	
46.	20.08.2026 г.	В Условията за кандидатстване по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, в направление „Производство/предоставяне на устойчиви продукти/услуги“, е посочено, че са допустими дейности, свързани с модернизация, ремонт и подмяна на повредени части с цел удължаване живота на продуктите. В тази връзка, моля да уточните дали е допустимо да кандидатства предприятие, чиято основна дейност е ремонт на продукти, произведени от други предприятия. Например, допустимо ли е автосервиз, фирма за ремонт на машини или електрооборудване да закупи по проекта ново оборудване, което ще използва за извършване на тези ремонтни дейности? Също така, необходимо ли е новото оборудване задължително да води до намаляване на ресурсите и отпадъците в самата дейност на кандидата, или е достатъчно чрез ремонта да се удължава животът на продуктите и по този начин да се намалява необходимостта от тяхната подмяна с нови?	Посоченото в запитването Ви би се считало за допустимо в рамките на кръговия модел: „осигуряване на възможности за модернизация/поправка – ремонт/подмяна на повредени части и/или компоненти, и др. с цел увеличаване на дълготрайността на употреба“ от Направление 4) - Производство/предоставяне на устойчиви продукти/услуги съгласно т. 13.1 от Условията за кандидатстване, при спазване на всички останали изисквания по процедурата. За да са допустими по процедурата разходите за придобиваните дълготрайни материали и нематериални активи, същите е достатъчно да са необходими за въвеждането на зелена/и технология/и, осигуряваща/и прилагането на един от кръговите модели, посочени в т. 13.1 от Условията.
47.	20.08.2026 г.	НОРМ.АКТОВЕ Въпрос 1 — Регламент (ЕС) 2021/1058 В Приложение 2 „Декларация при кандидатстване“, Раздел 2, т. 14 е посочено, че кандидатът не кандидатства за финансиране на дейности, изключени от обхвата на ЕФРР, „съгласно чл. 7 от Регламент (ЕС) № 1058/2021“. Същевременно приложимият нормативен акт относно Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд е Регламент (ЕС) 2021/1058 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 г., като именно чл. 7 от него урежда изключенията от обхвата на ЕФРР и	1. Посоченият в Декларацията при кандидатстване (Приложение 2), Раздел 2, т. 14, „Регламент (ЕС) № 1058/2021“ следва да се чете „Регламент (ЕС) 2021/1058. Обръщаме внимание, че дейностите, които попадат в изключенията от обхвата на ЕФРР, съгласно чл. 7 от Регламент (ЕС) № 2021/1058, са детайлно посочени в т. 11.2 от Условията за кандидатстване и в Приложение 3.А към Декларацията за държавни/минимални помощи (Приложение 3). 2. Препратките към чл. 5к и чл. 5л от Регламент (ЕС) 2022/576 на Съвета от 8 април 2022 година за изменение на Регламент (ЕС) № 833/2014 относно ограничителни мерки с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Кохезионния фонд. В самите Условия за кандидатстване актът е посочен като Регламент (ЕС) 2021/1058. Моля да разясните дали посочването в Приложение 2 на „Регламент (ЕС) № 1058/2021“ следва да се разбира като Регламент (ЕС) 2021/1058, и дали Приложение 2 ще бъде коригирано в тази част. НОРМ.АКТОВЕ Въпрос 2 — чл. 5к и чл. 5л относно ограничителните мерки спрямо Русия В т. 11.2 от Условията за кандидатстване и в Приложение 2 „Декларация при кандидатстване“ е направена препратка към чл. 5л от Регламент (ЕС) 2022/576 на Съвета, а в Условията за изпълнение е направена препратка към чл. 5к и чл. 5л от същия акт. Регламент (ЕС) 2022/576 е актът, с който са изменени разпоредбите на Регламент (ЕС) № 833/2014, включително чрез въвеждането на чл. 5к и чл. 5л. В актуалния консолидиран текст тези членове са част от Регламент (ЕС) № 833/2014. Моля да разясните дали посочените в документацията препратки следва да се разбират като препратки към чл. 5к и/или чл. 5л от Регламент (ЕС) № 833/2014, изменен с Регламент (ЕС) 2022/576 и последващите му изменения, и дали документацията ще бъде прецизирана в тази част. НОРМ.АКТОВЕ Въпрос 3 — правно основание за забраната за двойно финансиране В Приложение 25 „Декларация“ и в списъка с приложения към Условията за изпълнение е посочено, че принципите за забрана за двойно финансиране и извличане на печалба произтичат от чл. 194, ал. 1 и чл. 195, ал. 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. Съгласно текста на Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, чл. 194, параграф 1 урежда принципа за предоставяне на една безвъзмездна помощ за едно действие, докато чл. 194, параграф 3 съдържа изричната забрана едни и същи разходи да бъдат финансирани два пъти от	са използвани коректно в съответните документи към пакета по процедурата, съобразно регламентираното в цитираните членове. 3. Цитираните членове и алинеи от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, са коректни в контекста на документа, в който са посочени. Обръщаме внимание, че в правото на ЕС „параграф“ е директният еквивалент на българската „алинея“. 4. Както коректно е посочено в запитването, в чл. 1, пар. 3 на Регламент (ЕС) № 651/2014 се съдържа препращане и към „категиите регионални помощи, които са изключени в член 13“ на същия регламент и в тази връзка не се установява несъответствие между текстовете в Приложение 3.А и разпоредбите на Регламент (ЕС) № 651/2014. 5. Актуалният национален нормативен акт, който следва да се прилага по процедурата при преценка за наличие на конфликт на интереси е Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, както изрично е посочено в Условията за кандидатстване и в Приложение 2 – „Декларация при кандидатстване“. 6. Доколкото е известно на Управляващия орган, в Република България се прилага онази редакция на нормативния акт, която е била в сила в момента на възникване на съответното събитие (в случай че изрично не е предвидено друго в съответния акт). 7. Моля да имате предвид, че в правото на ЕС „параграф“ е директният еквивалент на българската „алинея“. 8. Потвърждаваме, че правилното наименование на Регламент (ЕС) 2021/1060 е: Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета от 24 юни 2021 година за установяване на общоприложимите разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд плюс, Кохезионния фонд, Фонда за справедлив преход и Европейския фонд за морско дело, рибарство и аквакултури, както и на финансовите правила за тях и за фонд „Убежище, миграция и интеграция“, фонд „Вътрешна сигурност“ и Инструмента за финансова подкрепа за управлението на границите и визовата политика.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		бюджета на Съюза. Чл. 195, параграф 1 урежда принципа за недопускане на печалба. Моля да разясните: - Следва ли препратката относно забраната за двойно финансиране в Приложение 25 да бъде към чл. 194, параграф 3, самостоятелно или във връзка с параграф 1, вместо само към чл. 194, параграф 1? - Следва ли използваното обозначение „ал. 1“ при цитирането на разпоредбите на регламент на ЕС да се чете като „параграф 1“? НОРМ.АКТОВЕ Въпрос 4 — чл. 1, параграф 3 и чл. 13 от Регламент (ЕС) № 651/2014 В Приложение 3.А, раздел I, т. 3 е посочено, че кандидатите не могат да участват и да получат финансиране, когато попадат в забранителните режими „съгласно чл. 1, пар. 3 от Регламент (ЕС) № 651/2014“, след което сред недопустимите са изброени, наред с други, секторът на стоманата, лигнита и въглищата, транспортът и свързаната с него инфраструктура, производството, съхранението, преносът и разпределението на енергия и енергийната инфраструктура, както и ширококоловият сектор. Същевременно тези секторни ограничения за регионалната помощ са конкретно уредени в чл. 13 от Регламент (ЕС) № 651/2014, а чл. 1, параграф 3 препраща и към категориите регионална помощ, изключени по чл. 13. Моля да разясните дали посочената част от Приложение 3.А следва да се разбира като прилагане на чл. 1, параграф 3, включително съответната му препратка, във връзка с чл. 13 от Регламент (ЕС) № 651/2014, и кое конкретно правно основание следва да използват кандидатите при определяне допустимостта на изброените сектори. Моля също да потвърдите дали при евентуално несъответствие между обобщеното основание в Приложение 3.А и конкретната разпоредба на Регламент (ЕС) № 651/2014 водещ е действащият текст на регламента.	В Раздел 5, т. 4, буква б) от Приложение 2 - „Декларация при кандидатстване“ при възпроизвеждането на разпоредбите на чл. 3, пар. 2, буква „б“ от Директива (ЕС) 2017/1371 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2017 г. е допусната техническа грешка като в изброяванията последователността е обозначена като „i), ii), ii)“, вместо коректното „i), ii), iii)“. 9. Във връзка с посоченото във Въпрос 9 от запитването Ви уточняваме, че не е налице несъответствие между „формулировките в документите по процедурата и приложимите правила за споделено управление“. В допълнение потвърждаваме, че по настоящата процедура не са допустими разходите за възстановим ДДС във връзка с изпълнението на проектите. Недопустимите разходи за възстановим ДДС няма да се считат за собствено съфинансиране от страна на бенефициента. Относно третирането на ДДС приложим е чл. 189, пар. 4, буква в) от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2024 година за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза (Финансовия регламент), Постановление № 86 от 01.06.2023 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, финансирани от Европейските фондове при споделено управление, за програмен период 2021 - 2027 г., както и с НФ 1/09.01.2024 г. както и „Указанието на министъра на финансите за третиране на ДДС“, представляващо Приложение 26 към Условията за изпълнение. 10. Посоченото в чл. 54 от Условията за изпълнение се отнася до риска от ненавременна представяне на исканията за счетоводно отчитане на разходите от страна на бенефициента. В тази връзка в чл. 54 от Условията за изпълнение е уреден ангажимента на Управляващия орган да уведоми в писмен вид бенефициента за изтичането на срока по чл. 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060 най-малко 6 (шест) месеца преди изтичането му. В съответствие с чл. 63 и чл. 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060, задълженията на Управляващия орган към Бенефициента за всички неизвършени плащания по Административния договор са невалидни, като същият се прекратява по реда на раздел XI от Условията за изпълнение. Във връзка с поставените въпроси следва да се има предвид, че разпоредбата на чл. 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060 урежда механизма за автоматично освобождаване на бюджетни задължения на равнище програма и отношенията между

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		НОРМ.АКТОВЕ Въпрос 5 — приложимият национален акт относно конфликта на интереси В чл. 28 от Условието за изпълнение е посочено, че конфликтът на интереси се определя съгласно чл. 61 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, „както и по смисъла на Закона за Сметната палата“. Същевременно в Условието за кандидатстване при проверките преди сключване на административен договор вече е направена препратка към Закона за противодействие на корупцията сред лица, заемащи публични длъжности, а този закон е обнародван в ДВ, бр. 51 от 05.06.2026 г. Моля да разясните кой е актуалният национален нормативен акт, който следва да се прилага по процедура BG16RFPR001-2.003 при преценка за наличие на конфликт на интереси, наред с чл. 61 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509. НОРМ.АКТОВЕ Въпрос 6 — актуална редакция на Наредбата за финансовите корекции В Приложение 2 „Декларация при кандидатстване“, Раздел 5, т. 2 е посочена Наредбата за посочване на нередности, представляващи основания за извършване на финансови корекции, като е отбелязано „посл. изм. доп. ДВ, бр. 59 от 2024 г.“. След публикуването на тази редакция Наредбата е изменена и допълнена с § 6 от Постановление № 84 на Министерския съвет от 16.07.2026 г., обн. ДВ, бр. 66 от 21.07.2026 г. Моля да разясните дали за целите на процедура BG16RFPR001-2.003 кандидатите и бъдещите бенефициенти следва да прилагат актуалната редакция на Наредбата, включително измененията от ДВ, бр. 66 от 2026 г., независимо от посочената в Приложение 2 по-стара редакция. НОРМ.АКТОВЕ Въпрос 7 — използване на „алинея“ вместо „параграф“ при цитиране на регламенти на ЕС	Европейската комисия и държавата членка. Посочената разпоредба не представлява самостоятелно основание за определяне на индивидуалните права и задължения на конкретния бенефициент. В същото време, съгласно чл. 63 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и приложимата национална нормативна уредба, условията за допустимост и изпълнение на операциите, финансирани при споделено управление, се определят при спазване на приложимото право на Европейския съюз, националните правила и условията на съответната програма и процедура. Предвид това предвидената в чл. 54 от Условието за изпълнение последица относно неизвършените плащания по административния договор следва да се разглежда във връзка с условията и правилата за изпълнение на процедурата, а не като автоматично и непосредствено погасяване на индивидуално вземане на бенефициента единствено на основание чл. 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060. Бенефициентите следва да съобразяват както сроковете за изпълнение и отчитане на проекта, определени в административния договор, така и приложимите срокове съгласно Регламент (ЕС) 2021/1060. Разпоредбата на чл. 54 от Условието за изпълнение не следва да се тълкува като промяна на сроковете, установени с Регламент (ЕС) 2021/1060, а като правило, уреждащо последиците за изпълнението на конкретния административен договор при настъпване на приложимите предпоставки по европейската и националната нормативна рамка.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		В документацията по процедурата се наблюдава различно обозначаване на структурните единици на едни и същи европейски регламенти. Например в т. 10 от Условието за кандидатстване е посочено „чл. 7, пар. 3 от Регламент (ЕС) № 651/2014 и чл. 3, ал. 6 от Регламент (ЕС) № 2023/2831“, докато в чл. 6, ал. 1 от образеца на Административния договор е посочено „чл. 7, ал. 3 от Регламент (ЕС) № 651/2014 и чл. 3, пар. 6 от Регламент (ЕС) № 2023/2831“. Моля да потвърдите дали правилните препратки следва да бъдат: • чл. 7, параграф 3 от Регламент (ЕС) № 651/2014, и • чл. 3, параграф 6 от Регламент (ЕС) № 2023/2831. Моля да разясните и дали употребата на „ал.“ вместо „пар.“ в посочените документи представлява единствено техническа редакционна неточност, която не променя съдържанието и приложимостта на съответните разпоредби. НОРМ.АКТОВЕ Въпрос 8 — технически несъответствия при възпроизвеждане на европейски нормативни актове в Приложение 2 В Раздел 5, т. 1 от Приложение 2 „Декларация при кандидатстване“ Регламент (ЕС) № 2021/1060 е посочен като регламент „на Европейския регламент и на Съвета“, вместо „на Европейския парламент и на Съвета“. В същото приложение при възпроизвеждането на разпоредбите на Директива (ЕС) 2017/1371 в едно от изброяванията последователността е обозначена „i), ii), ii)“, вместо „i), ii), iii)“. Моля да потвърдите, че: 1. правилното наименование е Регламент (ЕС) 2021/1060 на Европейския парламент и на Съвета; 2. третата подточка от съответното изброяване по Директива (ЕС) 2017/1371 следва да се чете като „iii)“;	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		3. посочените несъответствия са технически грешки и не изменят съдържанието на декларациите и задълженията на кандидатите. НОРМ.АКТОВЕ Въпрос 9 — прилагане на разпоредби от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 при споделено управление В Условиата за кандидатстване, Условиата за изпълнение и приложенията към тях са направени преки препратки към разпоредби на Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509, включително чл. 189, параграф 4, буква „в“, чл. 194 и чл. 195, относно допустимостта на ДДС, забраната за двойно финансиране и принципа за липса на печалба. Същевременно чл. 183, параграф 1 от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 предвижда, че дял VIII „Безвъзмездни средства“, в който се намират посочените разпоредби, се прилага за безвъзмездни средства, предоставяни при пряко управление, докато процедура BG16RFPR001-2.003 се финансира от ЕФРР при споделено управление. В тази връзка моля да разясните: 1. На какво правно основание и в какъв обхват посочените разпоредби на дял VIII от Регламент (ЕС, Евратом) 2024/2509 се прилагат пряко или посредством националната нормативна уредба към кандидатите и бенефициентите по настоящата процедура? 2. Кои са непосредствено приложимите разпоредби на Регламент (ЕС) 2021/1060 и на националната нормативна уредба по отношение на ДДС, двойното финансиране и недопускането на печалба? 3. При евентуално различие между формулировките в документите по процедурата и приложимите правила за споделено управление, кои разпоредби следва да се считат за водещи? НОРМ.АКТОВЕ Въпрос 10 — чл. 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060 и последиците за плащанията към бенефициента В чл. 54 от Условиата за изпълнение е предвидено, че Управляващият орган уведомява бенефициента за изтичането на срока по чл. 105 от	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Регламент (ЕС) 2021/1060 и че „в съответствие с чл. 63 и чл. 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060, задълженията на Управляващия орган към Бенефициента за всички неизвършени плащания по Административния договор са невалидни“, след което договарът се прекратява. Същевременно чл. 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060 урежда правилата за автоматично освобождаване от бюджетни задължения на ниво програма, включително когато до определен срок до Европейската комисия не е подадено заявление за плащане. Моля да разясните: 1. Какъв е конкретният механизъм, по силата на който освобождаването от бюджетно задължение по чл. 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060 води до „невалидност“ на неизвършените плащания по индивидуален административен договор с бенефициент? 2. Представява ли последицата по чл. 54 от Условията за изпълнение самостоятелно договорно/национално правило, въведено от Управляващия орган, или се счита за пряка последица от чл. 63 и чл. 105 от Регламент (ЕС) 2021/1060? 3. Какъв конкретен краен срок следва да следи бенефициентът, за да не загуби право на плащане по проекта, и по какъв начин този срок ще му бъде съобщен?	
48.	20.08.2026 г.	Уважаеми дами и господа, Моля за разяснение по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“. Допустим ли е разход за закупуване на батерийна система за съхранение на електроенергия от вече изградена фотоволтаична система, когато самата фотоволтаична система не е предмет на проекта? Следва ли в този случай батерията да се счита за недопустим актив, свързан с ВЕИ, или може да бъде допустим ДМА по Елемент I?	Моля, запознайте се с разясненията на Въпроси № 1 и № 6.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Благодаря предварително.	
49.	20.08.2026 г.	ПРОДУКТ - Въпрос 1: определение за „продукт“ В т. 13.1 от Условието за кандидатстване се използва понятието „продукт“, без да е дадено общо определение за него. Определено е единствено, че „съществуващ продукт/услуга“ е продукт/услуга, който/която кандидатът вече произвежда/предоставя към момента на кандидатстване. Следва ли за целите на т. 13.1 като „продукт“ на кандидата да се приема материален резултат от производствената му дейност, който се произвежда като собствена продукция, включително краен продукт, междинен продукт, полуфабрикат, детайл или компонент, независимо дали се произвежда серийно или по индивидуална поръчка? При отрицателен отговор, моля да посочите конкретния критерий, по който се определя дали дадено изделие представлява „продукт“ на кандидата за целите на т. 13.1. ПРОДУКТ - Въпрос 2: определение за „единица съществуващ продукт“ В т. 13.1 от Условието за кандидатстване при няколко кръгови модела резултатът се определя спрямо „единица съществуващ продукт/услуга“. Същевременно в Условието е посочено, че очакваните резултати следва да бъдат представени чрез конкретни количествени измерители съобразно спецификата на индивидуалното проектно предложение. Следва ли „единица съществуващ продукт“ задължително да означава един физически брой изделие, или може да представлява друга обективна и проверима количествена единица на произведената продукция — например kg, t, m, m², m³ или друга технически обоснована единица? При производство на изделия, различаващи се по размер, тегло, конфигурация или други технически характеристики, допустимо ли е	1. Посоченото в запитването Ви по т. 1 е коректно по отношение на понятието „продукт“, използвано в Условието за кандидатстване. 2. Определянето на съответна „обективна и проверима количествена единица на произведената продукция — например kg, t, m, m², m³ или друга технически обоснована единица“ съществуващ продукт/услуга е допустимо и е изцяло по преценка на кандидатите в зависимост от спецификата на проектното предложение и дейността, за която се заявява подкрепа по процедурата. 3. Понятието „съществуващ продукт/услуга“ е приложимо само по отношение на кръговите модели, за които това е изрично посочено в т. 13.1 от Условието за кандидатстване. В случаите когато дейността, за която кандидатът заявява подкрепа по процедурата, е в сектор Г „Търговия“ съгласно КИД-2025 г., то за кръговите модели, за които това е относимо, следва да се прилага „съществуваща услуга“, доколкото както посочвате и във въпроса си, сектор Г „Търговия“ е отнесен към група „Услуги“ /съгласно т. 8 от Условието за кандидатстване/.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		използването на нормализирана/еквивалентна единица продукт, при условие че една и съща обективна и проверима методика се прилага при определяне на изходното състояние и резултата след инвестицията? ПРОДУКТ - Въпрос 3: приложение на понятието „продукт/услуга“ при сектор G „Търговия“ Условията за кандидатстване изрично включват сектор G „Търговия“ по КИД-2025 в група „Услуги“. Съгласно т. 11.1, подт. 5 кандидатите могат да заявяват подкрепа за конкретен код на икономическа дейност при изпълнение на посочените там условия, а съгласно т. 11.2 дейността не следва да попада сред недопустимите сектори. Сектор G включва раздел 46 „Търговия на едро“ и раздел 47 „Търговия на дребно“. Същевременно съгласно т. 13.1 „съществуващ продукт/услуга“ е продукт/услуга, който/която кандидатът вече произвежда/предоставя към момента на кандидатстване. За кандидат с допустима икономическа дейност от сектор G „Търговия“, продаваните от него стоки следва ли да се считат за „съществуващ продукт“ по смисъла на т. 13.1, или за „съществуваща услуга“ следва да се счита извършваната от кандидата търговска дейност? Моля да посочите еднозначно кое следва да се използва като „съществуващ продукт/услуга“ и съответно като база при прилагането и измерването на кръговите модели по т. 13.1.	
50.	20.08.2026 г.	Допустимо ли е дружество с код на основната дейност: 47.52 Търговия на дребно с железария, бои и плоско стъкло, да кандидатства за закупуване на складова техника - електрически мотокар, който да замени стар дизелов	Всички изисквания за допустимост на дейностите и разходите по процедурата са посочени в т. 13 и т. 14 от Условията за кандидатстване. По мярката не се предоставя финансиране за дейности, свързани със замяна на налично остаряло оборудване с ново. Съгласно т. 13.2 от Условията не са допустими и дейности, които водят до замяна на един енергиен източник с друг.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
			За да са допустими, всички разходи за придобиване на машини, съоръжения и оборудване, представляващи дълготрайни материални активи (ДМА), активите трябва задължително да са необходими за въвеждането на зелени технологии за прилагане на един или повече от допустимите по процедурата кръгови модели, посочени в т. 13.1 от Условието. Относно посочената във въпроса икономическа дейност с код 47.52 „Търговия на дребно с железария, бои и плоско стъкло“ съгласно КИД-2025 същата не е недопустима за подкрепа по процедурата, но при спазване на горните, както и на всички останали изисквания за допустимост на кандидатите, дейностите и разходите по процедурата.
51.	21.08.2026 г.	Здравейте, Бихме искали да получим разяснение дали предприятие, което е регистрирано преди 31.12.2023 г., но няма извършвана дейност и ОПР данни за 2023 г. е допустимо по процедурата? Ако да – как следва да бъдат изчислявани критериите по П. Финансова стабилност на кандидата?	Оценката на проектните предложения по критериите от т. П. „Финансова стабилност на кандидата“ от критериите за техническа и финансова оценка по процедурата ще се извършва съгласно източниците за проверка, посочени срещу всеки критерий в Приложение 6 от Условието за кандидатстване. При описаната в запитването хипотеза, ако съответните данни от Годишния отчет за дейността на предприятието за 2023 г. са с нулеви стойности или кандидатът е подал за 2023 г. Декларация за предприятия без дейност, то за целите на изчисляването на отделните критерии, данните за 2023 г. ще бъдат взети със съответните им (нулевите им) стойности.
52.	21.08.2026 г.	Уважаеми експерти, Във връзка с процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, моля за разяснение относно допустимостта на инвестиция в преместваема модулна кофражна система за многократна употреба. Потенциален кандидат е предприятие, осъществяващо строителна дейност, което предвижда придобиване на нова модулна кофражна система, представляваща дълготраен материален актив – съоръжение/оборудване за многократна употреба. Системата ще бъде използвана при изпълнение на строителни услуги на различни строителни обекти на възложители. След приключване на работата на	1. Моля, запознайте се с разяснението по Въпрос № 10. 2. и 3. Посоченото в запитването Ви по т. 2 и т. 3 би се считало за допустимо при спазване на всички останали изисквания по процедурата. В допълнение, при определяне на мястото на изпълнение на проекта, кандидатите следва да се съобразят с определението, представено в Приложение 10 към Условието, съгласно което мястото на изпълнение е „мястото на физическото осъществяване на инвестицията, на което може да се провери и удостовери въвеждането на зелената/ите технология/и за прилагането на кръговия/те модел/и в предприятието, за който/които е заявена подкрепа по проекта“. 4. Като имате предвид горесцитираното определение за „място на изпълнение на проекта“, представено в Приложение 10, при определянето на мястото на

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		конкретен обект кофражната система ще бъде демонтирана и премествана за последваща употреба на други строителни обекти. Активът ще бъде доставен, приет, заведен като ДМА и съхраняван между отделните строителни обекти в стопанска база на кандидата, която ще бъде посочена като място на изпълнение на проекта. Поради спецификата на строителната дейност обаче фактическото използване на кофражната система ще се извършва на строителни площадки на клиенти/възложители, включително на адреси, различни от посочената стопанска база. Предвид горното, моля да разясните: 1. Допустим ли е по процедурата разходът за придобиване на преместваема модулна кофражна система за многократна употреба, когато същата отговаря на изискванията за ДМА и чрез използването ѝ се въвежда зелена технология, водеща до намаляване на използваните суровини и/или на генерираните отпадъци при предоставянето на строителната услуга? 2. Допустимо ли е като място на изпълнение на проекта да бъде посочена стопанската база на кандидата, на чийто адрес активът ще бъде доставен, приет, заведен като ДМА и съхраняван, при положение че поради спецификата на дейността той ще бъде временно транспортиран и използван на различни строителни обекти на възложители? 3. Допустимо ли е кофражната система да се използва на строителни обекти, намиращи се на адреси, различни от посоченото място на изпълнение на проекта, когато тези обекти не представляват самостоятелни обекти/звена на кандидата, а са строителни площадки на негови клиенти/възложители? 4. В случай че строителните обекти на възложителите се намират в различни административни области и/или в различни категории региони за целите на регионалната помощ, влияе ли това обстоятелство	изпълнение на конкретния проект следва да се съобразите с указанието, посочено в т. 9 от Условието за кандидатстване, съгласно което: „Проектните предложения следва да се изпълняват САМО В ЕДИН от горепосочените три категории региони – регион в преход (ЮЗР) или по-слабо развити северни региони, или по-слабо развити южни региони. В случай че кандидатът е посочил места на изпълнение на проекта в повече от един от посочените три категории региони, проектното предложение се отхвърля”. При спазване на посоченото изискване по отношение на мястото на изпълнение на проекта, ползването на активи, които са придобити за целите на проекта, „на обекти на възложителите”, които „се намират в различни административни области и/или в различни категории региони” няма да се счита за недопустимо, когато това е обусловено от спецификата и характера на дейността, за която кандидатът заявява подкрепа по процедурата. 5. Всички задължения на бенефициентите във връзка с поддържането на придобитите по процедурата дълготрайни активи (по Елемент I), както и на резултатите от услугите (в случай на включени в проектното предложение дейности и разходи по Елемент II) за периода на устойчивост - 3 години от окончателното плащане за МСП, са изрично посочени в чл. 9 – 11 от Условието за изпълнение и в чл. 8 от административния договор (Приложение 19 към Условието за изпълнение). При спазване на тези изисквания, посоченото в запитването Ви няма да се счита за неизпълнение на задължения на бенефициента.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		върху допустимостта на инвестицията и върху определянето на мястото на изпълнение на проекта? 5. Следва ли при такъв тип преместваемо оборудване да се счита, че изискването за запазване на инвестицията на мястото на изпълнение е изпълнено, когато активът е собственост на бенефициента, води се счетоводно като негов ДМА, съхранява се в декларираната стопанска база и се използва временно на строителни обекти единствено във връзка с обичайната стопанска дейност на предприятието? Моля за изрично становище дали описаният модел на използване на преместваемата кофражна система е допустим по процедурата и дали е необходимо да бъдат изпълнени допълнителни условия относно мястото на изпълнение и териториалния обхват на използване на актива.	
53.	21.08.2026 г.	Съгласно т. 11.2 от Условията за кандидатстване по процедура BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, производството на пелети от дървесни отпадъци, получени от индустриалната преработка на дървесина, е допустимо. Мебелно предприятие с КИД 31.00 предвижда да закупи оборудване за преработване на собствените дървесни отпадъци – стърготини и изрезки – в пелети, които представляват краен продукт. Част от произведените пелети ще се използват за собствени нужди в производствения обект. Моля да уточните дали по Елемент I е допустимо, наред с оборудването за производство на пелети, да бъде включено и съоръжение за използването им за осигуряване на топлинна енергия за производствения процес. Ако това съоръжение е недопустимо поради ограничението по т. 13.2 относно замяна на енергиен източник или въвеждане на ВЕИ, моля да потвърдите дали недопустимостта се отнася само до този актив и не засяга допустимостта на оборудването за производство на пелети от собствените дървесни отпадъци.	Във връзка с посоченото в запитването, че „част от произведените пелети ще се използват за собствени нужди в производствения обект“, както и в отговор на въпроса дали „е допустимо, наред с оборудването за производство на пелети, да бъде включено и съоръжение за използването им за осигуряване на топлинна енергия за производствения процес“, уточняваме че съгласно т. 13.2 и т. 14.3 от Условията за кандидатстване, по процедурата не са допустими дейностите и разходите „които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници“. В тази връзка придобиването на описаното съоръжение за осигуряване на топлинна енергия за производствения процес няма да се счита за допустимо по процедурата. Относно допустимостта на „оборудването за производство на пелети от собствените дървесни отпадъци“ (които не са предназначени за собствени нужди на предприятието), моля запознайте се с разясненията на Въпрос № 33, т. 2.1., 2.2. и 2.3 и Въпрос № 39.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
54.	21.08.2026 г.	Уважаеми госпожи и господи, във връзка с процедура № BG16RFPR001-2.003 „Въвеждане на зелени технологии в МСП“, молим за Вашето разяснение по следния въпрос: В раздел 13.1. сред допустимите дейности по Елемент I са описани дейности за въвеждане на зелени технологии за прилагане на един или повече от кръговите модели в следните направления: Направление 2) Оптимизиране използването на суровини, вкл. вода чрез намаляване на използваните суровини (включително пластмаса) за производството/предоставянето на единица съществуващ продукт/услуга. Моля за разяснение дали при проект в режим „de minimis“ е допустимо придобиване на батерии към съществуваща фотоволтаична електро централа, когато системата не увеличава производствената мощност на централата, а позволява съхраняване и последващо използване за собствено потребление на вече произведената електрическа енергия, с което се постига намаляване на количеството електроенергия, необходимо за единица продукт или под „намаляване на използваните суровини“ се има предвид само суровини, които се влагат в производството или предоставянето на крайния продукт/услуга. Благодаря, предварително!	Посоченото във въпроса Ви „придобиване на батерии към съществуваща фотоволтаична електро централа“ е недопустимо по процедурата на основание на т. 13.2 и т. 14.3 от Условието за кандидатстване, съгласно които по процедурата не са допустими дейностите и разходите „които водят до намаляване на количеството потребявана енергия или до замяна на един енергиен източник с друг, както и дейности за въвеждане на възобновяеми енергийни източници“. В допълнение, моля запознайте се с разясненията по Въпроси № 1 и № 6. Относно „суровините, които се влагат в производството или предоставянето на крайния продукт/услуга“, обръщаме внимание, че съгласно т. 13.1 от Условието в за кръговите модели, включени в Направление 2) - Оптимизиране използването на суровини, вкл. вода, приложимо е определението за „суровини“, представено в Приложение 10, а именно: „всички материали, които се влагат за производството/предоставянето на даден краен продукт/услуга на предприятието-кандидат, с изключение на материалите за осигуряване на експлоатацията /техническата изправност /поддръжката на машини, съоръжения, оборудване за производство/предоставяне на продукти/услуги“.
55.	21.08.2026 г.	УК Въпрос 1 — допустимост на сектор D В т. 8 от Условието за кандидатстване, при разпределението на бюджета, група „Индустрия“ изрично включва сектор D „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и енергия за охлаждане“ по КИД-2025. Същевременно: при режим „регионална инвестиционна помощ“ Приложение 3.А и критериите за допустимост изключват дейности за производство, съхранение, пренос и разпределение на енергия и енергийна инфраструктура;	1. Съгласно Условието за кандидатстване, икономическите дейности от Сектор D „Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия, газообразни горива и енергия за охлаждане“ съгласно КИД-2025 са допустими за подкрепа по процедурата, при спазване на ограниченията, посочени в запитването Ви. Определянето на допустими и недопустими за подкрепа класове и/или дейности от разглеждания сектор само въз основа на информацията за обхвата на съответната икономическа дейност, представена в самия КИД-2025 (Приложение 12 към Условието) не е достатъчно, за да се определи еднозначно допустимостта на съответен проект и включените в него дейности с оглед ограниченията, посочени във въпроса.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		т. 13.2 от Условията за кандидатстване определя като недопустими дейности, които водят до намаляване на количеството потребявана енергия, до замяна на един енергиен източник с друг или до въвеждане на възобновяеми енергийни източници; - във връзка с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ не се подкрепят дейности и активи, свързани с изкопаеми горива, включително използване надолу по веригата, както и останалите изрично посочени в Условията дейности и активи. Моля да потвърдите кои конкретни дейности и класове от сектор D по КИД-2025 могат фактически да бъдат подкрепени по Елемент I при избран режим „минимална помощ“ (de minimis), при съвместното прилагане на ограниченията по т. 11.2, т. 13.2 и принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. Моля да посочите конкретно кои класове и/или дейности от сектор D са допустими и кои са недопустими по настоящата процедура. Ако допустимостта не може да бъде определена единствено на ниво четиризначен код по КИД-2025, моля да посочите какви конкретни видове дейности или инвестиции в рамките на сектор D могат да бъдат допустими. Моля също да разясните дали изключенията за определени инвестиции, свързани с газ, посочени в т. 13.2 от Условията за кандидатстване, могат фактически да намерят приложение по настоящата процедура, или са неприложими поради едновременно действащите по-строги ограничения за замяна на един енергиен източник с друг и за дейности и активи, свързани с изкопаеми горива. УК Въпрос 2 — нов за кандидата код на икономическа дейност В т. 11.1 от Условията за кандидатстване е предвидено, че подкрепа може да бъде заявена за нов за кандидата четиризначен код по КИД-2025, в рамките на който предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци или ще предоставя	Окончателно становище относно допустимостта на проектните предложения, вкл. от гл. т. на съответствието с избрания режим на помощ, изискванията, посочени в т. 13.2 „Недопустими дейности“ от Условията за кандидатстване, както и тези, свързани със спазването на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“, ще бъде взето от Оценителната комисия, която ще разполага с цялата необходима информация за кандидата и за проектното предложение. В допълнение и във връзка с допустимостта на „инвестиции, свързани с газ“, уточняваме, че при спазване на всички изисквания по процедурата, допустими са само разходите за активи, които са необходими за въвеждането на зелена/и технология/и за прилагане на един или повече от допустимите кръгови модели в предприятието. Отговорност на кандидатите е, съобразявайки се с изискванията и ограниченията на процедурата, от една страна, и от друга - отчитайки спецификите на дейността си, да идентифицират допустимите за подкрепа дейности, които да бъдат включени в проектните предложения. 2. Условията за кандидатстване не съдържат изискване за „минимално изискуем количествен или процентен дял на остатъчните суровини/отпадъци в продукта/услугата, за да бъде новият код допустим по т. 11.1“, както е посочено в запитването Ви. Независимо от посоченото, и отчитайки спецификите на своята дейност, отговорност на кандидата е да прецени и съобрази доколко, за целите на придобиваните активи, ще успее да осигурява регулярно, в рамките на целия период на устойчивост на инвестицията, нужното количество остатъчни суровини/отпадъци от своята дейност, които да се влагат в рамките на всеки един продукт, който ще се произвежда/предлага чрез тези активи. Относно втората част от въпроса уточняваме, че недопустимите за подкрепа икономически дейности/сектори са изрично посочени в т. 13.2 от Условията за кандидатстване. В тази връзка, обръщаме внимание, че коректното определяне на кода на дейността, за която се кандидатства, е отговорност на кандидатите, като в т. 11.1 от Условията изрично е посочено, че „преди подаване на проектните предложения, на всички кандидати се препоръчва да извършат предварителна проверка за точния четиризначен код на основната или допълнителната икономическа дейност, за която кандидатстват съгласно КИД-2025 въз основа на данни от НСИ за 2025 г., или ако е приложимо – проверка на точния нов за

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на продукти/услуги, вече произведени/предлагани от кандидата. При производство/предлагане на продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци, моля да посочите има ли минимално изискуем количествен или процентен дял на остатъчните суровини/отпадъци в продукта/услугата, за да бъде новият код допустим по т. 11.1. Ако има такъв праг, моля да посочите конкретния му размер. При предоставяне на услуги, свързани с осигуряване на дълготрайност на вече произведени/предлагани от кандидата продукти/услуги, моля да потвърдите дали е допустим всеки нов четиризначен код по КИД-2025, който не попада сред недопустимите сектори и/или кодове по т. 11.2, при условие че фактически извършваната дейност не попада сред недопустимите дейности по т. 13.2 и съдържанието на кода съответства на услугата за ремонт, поддържане, модернизация, възстановяване, подмяна на компоненти или друго удължаване на жизнения цикъл. Ако за тази хипотеза са допустими само определени класове по КИД-2025, моля Управляващият орган да посочи изрично всички допустими четиризначни кодове. УК Въпрос 3 — срок на основанието за недопустимост при нарушения на трудовото законодателство В т. 11.2 от Условията за кандидатстване е предвидено като основание за недопустимост наличието на влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение за посочените нарушения на Кодекса на труда и Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, съответстващи на чл. 54, ал. 1, т. 6 от ЗОП. Съгласно чл. 57, ал. 3, т. 2, б. „б“ от ЗОП основанието за отстраняване по чл. 54, ал. 1, т. 6 се прилага за срок от три години от датата на влизане в сила на акта на компетентния орган, освен ако в акта е посочен друг срок.	кандидата четиризначен код на икономическата дейност съгласно КИД-2025, за която заявяват подкрепа“. Допълнително в бележка под линия 28 в същия раздел от Условията е посочено, че: „При необходимост кандидатите трябва да се обърнат към НСИ, както и да се запознаят с Методологията за определяне на код на основна и допълнителна икономическа дейност по КИД-2025 (Приложение 12)”. 3. Потвърждаваме направеното допълване на законовия текст съгласно Закона за обществените поръчки (ЗОП). 4. Обстоятелството по поставения въпрос се проверява (респ. преценка се извършва) към момента на проверката преди сключване на договор. Доколкото датата на влизане в сила на наложени санкции се вписва от ИА ГИТ във водения от последната регистър и е видима за всички потребители, то това обстоятелство подлежи на проверка от всяко лице и орган. Съобразно резултатите от нея следва да се попълни и визираната във въпроса Декларация - Приложение 2 съобразно утвърдения образец. 5. Позоваването на приложени мерки за надеждност подлежи на доказване към момента на проверките преди сключване на административен договор. С УК предварително се уведомяват кандидатите, че при наличие на установени нарушения от компетентните органи, кандидатите могат да преодолеят негативните последици от наложените им санкции през представяне на доказателства за предприети мерки за надеждност. Този ефект на преодоляване на последиците от наложени санкции не настъпва автоматично и подлежи на доказване. Кандидат, който е предприел такива мерки има ангажимент да представи доказателства за вида им, момента на прилагане и настъпилите ефекти, което от своя страна се преценява от административния орган. Предприемането на мерки за надеждност и доказването им е по преценка на кандидата, а административния орган единствено разяснява на адресата правата му, без да изисква от него предприемане или доказване на предприети мерки за преодоляване на законовото ограничение.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Същевременно в т. 26.1 от Условиата за кандидатстване, при описанието на преценката на мерките за надеждност, е посочено „при спазване на чл. 57, ал. 3, буква б) от ЗОП“. Моля да потвърдите: - че посочената препратка в Условиата следва да се разбира като чл. 57, ал. 3, т. 2, б. „б“ от ЗОП; - че кандидат, за когото е налице влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение за нарушение по чл. 54, ал. 1, т. 6 от ЗОП, но към момента, в който УО извършва преценката за наличие на съответното основание за недопустимост, е изтекъл приложимият тригодишен срок и в акта не е определен друг срок, не попада в ограничението по т. 11.2, б. „ж“. УК Въпрос 4 — попълване на Приложение 2 при изтекъл срок на нарушение В Декларацията при кандидатстване (Приложение 2) кандидатът следва да декларира, че не е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение нарушение по изброените разпоредби на Кодекса на труда и Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност. Същевременно е възможно по отношение на кандидат да е бил издаден такъв акт, но приложимият срок за отстраняване по чл. 57, ал. 3 от ЗОП вече да е изтекъл. Моля да разясните как следва да бъде попълнена Декларацията при кандидатстване (Приложение 2) в тази хипотеза, така че кандидатът да декларира вярно фактическите обстоятелства, без наличието на акт с вече изтекъл срок да води до недопустимост по процедурата. Моля конкретно да посочите дали в този случай Приложение 2 следва да бъде подписано във вида на утвърдения образец и обстоятелството да бъде пояснено отделно в ИСУН или в друг документ, или УО предвижда друг начин за декларирането му.	Приложение 2, при наличие на установени нарушения, след които не са предприети мерки за надеждност, не следва да бъде попълвано. С попълването на Приложение 2 се предполага, че кандидатът е предприел ефективни мерки за възстановяване на надеждността си като получател на публично подпомагане. 6. Доколкото законодателят не е посочил визираните във въпроса доказателства, то те следва да са създадени в рамките на обичайната дейност на конкретния кандидат, съобразно вида на нарушението и изпълнение на задълженията му като работодател съобразно нормативната уредба в Р.България. С документите, създавани от УО на ОПИК кандидатите са насочвани за възможните доказателства, които биха могли да представят, но никой от примерно посочваните документи не е задължителен и всеки подлежащ на доказване вътрешноорганизационен документ ще може да бъде представен и ще подлежи на проверка в производството по проверка преди сключване на договор. В случай, че представените от кандидата документални средства не са били достатъчни или не са послужили за доказване на ефективността на мерките за надеждност, то този резултат ще бъде обсъден в издаденото от Управляващия орган на ПКП решение за прекратяване на производството спрямо съответния кандидат.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		УК Въпрос 5 — момент и начин за заявяване на мерки за надеждност В т. 26.1 от Условиата за кандидатстване е предвидена възможност кандидат, за когото е налице влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение за обстоятелство по чл. 54, ал. 1, т. 6 от ЗОП, да докаже предприети мерки за възстановяване на надеждността. Моля да разясните на кой етап кандидатът следва да заяви, че се позовава на такива мерки: • още при подаване на проектното предложение; или • след включване на проекта сред предложените за финансиране и при проверката преди сключване на административния договор. Ако позоваването следва да бъде направено още при кандидатстването, моля да посочите в кое поле на Формуляра или чрез какъв документ следва да бъде представено. Ако доказателствата се представят едва при договарянето, моля да потвърдите дали УО ще ги изиска изрично от кандидата. Моля също да разясните как следва да бъде попълнено Приложение 2, когато е налице влязъл в сила акт и срокът по чл. 57, ал. 3, т. 2, б. „б“ от ЗОП не е изтекъл, но кандидатът се позовава на предприети мерки за надеждност. УК Въпрос 6 — критерии за оценка на мерките за надеждност Условиата за кандидатстване предвиждат възможност Управляващият орган да приеме предприетите от кандидата мерки като достатъчни за доказване на неговата надеждност, но не е ясно по какви конкретни и обективно проверими критерии ще бъде извършена тази преценка. Моля да разясните дали при преценката на мерките за надеждност УО ще прилага допълнителни предварително определени критерии, минимален набор от доказателства, показатели или методика, извън	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		общите критерии за тежестта и конкретните обстоятелства на нарушението. Ако такива допълнителни критерии няма да бъдат прилагани, моля да потвърдите, че преценката ще бъде индивидуална за всеки кандидат въз основа на представените доказателства. Моля също да разясните в какъв акт или документ и по какъв начин ще бъде мотивирано решението на УО за приемане или неприемане на представените мерки за надеждност.	
56.	21.08.2026 г.	УК Въпрос 7 — обхват на задълженията, проверявани чрез удостоверенията от НАП и общините В т. 11.2, б. „к“ от Условието за кандидатстване основанието за недопустимост е ограничено до задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от ДОПК и лихвите по тях. Същевременно при служебната проверка преди сключване на административния договор УО предвижда използването на удостоверение от НАП за липса на задължения и удостоверения за липса на задължения към съответните общини, в които могат да бъдат отразени и други видове публични задължения. Моля да потвърдите, че при проверката на условието по т. 11.2, б. „к“ УО ще взема предвид единствено неплатените данъци и задължителни осигурителни вноски по чл. 162, ал. 2, т. 1 от ДОПК и лихвите по тях, а няма да включва други публични задължения, отразени в удостоверенията, като глоби, имуществени санкции, задължения по фишове и други вземания, които не попадат в обхвата на посочената разпоредба. Моля да разясните по какъв начин при служебната проверка УО ще разграничава отделните видове задължения, когато в получената от НАП или общината информация са посочени както задължения по чл. 162, ал. 2, т. 1 от ДОПК, така и други публични задължения.	7. Основание за недопустимост на кандидатите е единствено наличието на задължения, посочени във визираната във въпроса норма на ДОПК. 8. Във връзка със запитването обръщаме внимание, че едно от доказателствата за липса на основание за отстраняване от процедурата поради публични задължения е удостоверение, издадено от НАП за липса на задължение по чл. 162, ал. 2, т. 1 от ДОПК. Поредността на погасяване на задълженията по ДОПК е законовоопределена, не зависи от волята на адресата и се случва в отделно производство, което не е част от производството пред УО на ПКП. В този смисъл представянето на платежен документ в размер на установеното задължение, само по себе си, не е доказателство за предприети мерки за надеждност. 9 – 10. Наличието на официален документ, в случая свидетелство за съдимост, в който не е удостоверено обстоятелство, представляващо основание за недопустимост на кандидата, е достатъчно и единствено доказателство за преодоляване на визираната във въпроса пречка за получаване на публична помощ. По отношение на попълването на Декларацията съгласно Приложение 2 – моля, запознайте се с разяснението на Въпрос № 55, т. 5. 11. Подаването на Формуляра за кандидатстване чрез пълномощник не касае представителството по закон или пълномощие на търговци и юридически лица, респективно ограниченията за финансиране се прилагат само до последните. 12. Визираните във въпроса ограничения се прилагат за всички засегнати от тях действителни собственици, като начинът на проверка обхваща източници от

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		УК Въпрос 8 — доказване на плащане при отнасяне на сумата за погасяване на друго задължение Условията за кандидатстване предвиждат възможност кандидатът да докаже предприети мерки за надеждност чрез документ за извършено плащане, включително чрез ново удостоверение. Моля да разясните как ще бъде третиран случай, при който кандидатът е превел необходимата сума към НАП с цел погасяване на задължение по т. 11.2, б. „к“, но поради правилата за разпределение и последователност на погасяване по ДОПК цялата или част от сумата е отнесена от НАП към друго публично задължение и в информационната система или в последващо удостоверение продължава да фигурира непогасен остатък по първоначалното задължение. Моля да посочите дали в тази хипотеза платежният документ за действително преведената към НАП сума е достатъчно доказателство за предприета мярка за надеждност, или е необходимо към момента на проверката конкретното задължение да бъде фактически погасено и това да бъде удостоверено от НАП. УК Въпрос 9 — момент на проверка на задълженията за данъци и задължителни осигурителни вноски В т. 11.2, б. „к“ от Условията за кандидатстване е предвидено ограничение за кандидати с неплатени задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по чл. 162, ал. 2, т. 1 от ДОПК и лихвите по тях, при посочените в същата разпоредба условия и прагове. Същевременно съответствието с изискването се декларира при кандидатстване, а преди сключването на административния договор	всякакъв характер – частни и официални, публични и служебни. Напомняме, че е в интерес на всеки кандидат да представи пълният набор от информация по подлежащите на доказване обстоятелства под угрозата от по-нататъшно процедиране от проверяващи, одитиращи и разследващи органи на национално и европейско ниво.

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Управляващият орган извършва служебна и документална проверка за наличието на съответните задължения. Моля да разясните към кой конкретен момент кандидатът следва да отговаря на изискването по т. 11.2, б. „к“ — към датата на подаване на проектното предложение, към датата на извършване на служебната проверка от УО преди сключване на административния договор, или едновременно към двата момента. Моля също да разясните как ще бъде третиран кандидат, който към датата на подаване на проектното предложение е имал задължение над допустимия праг, но го е погасил, разсрочил, отсрочил или обезпечил преди извършването на проверката от УО и преди сключването на административния договор, както и обратната хипотеза — когато кандидатът е отговарял на изискването при подаване на проектното предложение, но релевантно задължение е възникнало впоследствие. Предвид крайния срок за подаване на проектните предложения — 10.11.2026 г., и последващия период за оценка и сключване на административните договори, е възможно служебната проверка на задълженията преди сключване на договора да бъде извършена през 2027 г. В тази хипотеза моля да разясните коя финансова година ще се счита за „последната приключена финансова година“ при определяне на прага от 1 на сто от годишния общ оборот по чл. 54, ал. 5 от ЗОП — 2025 г., като последна приключена финансова година към момента на кандидатстване, или 2026 г., ако към момента на извършване на проверката през 2027 г. тя вече е приключена финансова година. УК Въпрос 10 — реабилитация, петгодишен срок и деклариране на влязла в сила присъда В т. 11.2, б. „н“ от Условието за кандидатстване е предвидено основание за недопустимост, когато лицата, представляващи кандидата, са осъждани с влязла в сила присъда за посочените престъпления, съответстващо на чл. 54, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗОП.	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		Съгласно чл. 57, ал. 3, т. 1 от ЗОП основанията по чл. 54, ал. 1, т. 1 и 2 се прилагат за срок от пет години от влизането в сила на присъдата, освен ако в присъдата е посочен друг срок на наказанието. Същевременно съгласно чл. 85, ал. 1 от Наказателния кодекс реабилитацията заличава осъждането и отменя за в бъдеще последиците, които законите свързват със самото осъждане, освен ако в някое отношение със закон или указ е установено противното. Моля да разясните как се прилага т. 11.2, б. „н“ в случаите, когато по отношение на лице, представляващо кандидата има влязла в сила присъда за някое от посочените престъпления, но към датата на кандидатстване лицето е реабилитирано по реда на Наказателния кодекс, включително когато реабилитацията е настъпила преди изтичането на петгодишния срок по чл. 57, ал. 3, т. 1 от ЗОП. Моля да посочите и как в тази хипотеза следва да бъде попълнена т. 1 от Раздел 1 на Декларацията при кандидатстване (Приложение 2), в която представляващото лице декларира безусловно „Не съм осъден/а с влязла в сила присъда“, без да е предвидено отделно отразяване на настъпила реабилитация или на изтичането на срока по чл. 57, ал. 3, т. 1 от ЗОП. УК Въпрос 11 — приложимост на чл. 54 от ЗОП към упълномощено лице по Приложение 1 Съгласно чл. 54, ал. 3 от ЗОП, в случаите по ал. 2, когато кандидатът или участникът, или юридическо лице в състава на негов контролен или управителен орган се представлява от физическо лице по пълномощие, основанията по чл. 54, ал. 1, т. 1, 2 и 7 се отнасят и за това физическо лице. Същевременно чл. 7, ал. 5 от ПМС № 23/2023 г. предвижда, че изискванията по чл. 54, ал. 1, т. 1, 2 и 7 и, когато е приложимо, по чл. 55, ал. 1, т. 5 от ЗОП се отнасят за физическите лица, които представляват кандидата съгласно регистъра, в който е вписано	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		юридическото лице, ако има такъв, или документите, удостоверяващи правосубектността му. Приложение 2 към настоящата процедура се попълва и подписва от всички официални представляващи, вписани в ТРРЮЛНЦ. Моля да разясните дали разпоредбата на чл. 54, ал. 3 от ЗОП е приложима и спрямо упълномощени лица по настоящата процедура, и по-конкретно дали обхваща лицето, упълномощено с Приложение 1 да подава и подписва с КЕП Формуляра за кандидатстване и да отговаря на постъпили от Оценителната комисия въпроси, свързани с оценката на подаденото проектно предложение. Ако отговорът е положителен, моля да посочите: 1. кои категории упълномощени лица попадат в този обхват; 2. как тези лица следва да декларират съответните обстоятелства, при положение че Приложение 2 не е предвидено да бъде подписвано от тях; 3. по какъв начин УО ще извършва проверката за тези лица. УК Въпрос 12 — определяне на косвено притежание над 50 % при прилагане на ограничението по чл. 5л В т. 11.2 от Условията за кандидатстване е предвидена недопустимост за кандидатите, които попадат в обхвата на ограничението по чл. 5л относно ограничителните мерки спрямо Русия. Съгласно чл. 5л, параграф 1, буква „б“ от Регламент (ЕС) № 833/2014 на Съвета ограничението обхваща и юридическо лице, образувание или орган, над 50 % от чиито права на собственост се притежават пряко или косвено от юридическо лице, образувание или орган, установено в Русия. Моля да разясните как за целите на процедура BG16RFPR001-2.003 ще бъде определяно косвеното притежание над 50 %:	

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		1. проверява ли се цялата последователна верига на собственост до крайното ниво на собственост, или само непосредственият собственик на капитала на кандидата; 2. при многостепенна структура как се изчислява размерът на косвеното участие — чрез умножаване на процентите по веригата, чрез агрегиране на участията или по друг начин; 3. когато едно и също лице или образувание има участие по повече от една пряка или косвена линия на собственост, събират ли се тези участия при определяне на прага от над 50 %; 4. какви документи и източници ще използва УО за тази проверка и необходимо ли е кандидатът да представя допълнителна информация за цялата си собственическа верига.	
57.	21.08.2026 г.	Здравейте! Относно: т. 11.1 „Критерии за допустимост на кандидатите”, подт. 5), второ тире от Условието за кандидатстване — „нов за кандидата код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който предприятието ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци”. В Приложение 10 „Съкращения и определения” са дадени определения за „отпадък”, „суровини”, „алтернативни суровини” и „суровини с биологичен произход”. Определение за „остатъчни суровини” не е дадено, въпреки че понятието се използва както в т. 11.1, подт. 5) и т. 13.2, така и в т. 13.1, Направление 2 („влагане на остатъчни суровини и/или рециклирани суровини при производството/предоставянето на продукти/услуги”). Във връзка с това молим за следните разяснения: 1. Обхваща ли понятието „остатъчни суровини” по смисъла на т. 11.1, подт. 5) материали, които не са придобили статут на „отпадък” по смисъла на определението в Приложение 10, а именно: а) производствени остатъци и технологичен брак, генерирани от самия кандидат и повторно вложени в производствения процес;	1. Във връзка със запитването, уточняваме, че за остатъчни се считат суровини, които се образуват/отделят след като те (суровините) вече са били използвани съгласно първоначалното си предназначение. Посочените в букви а) и б) от въпроса „производствени остатъци и технологичен брак, генерирани от самия кандидат”, както и „вторични и съпътстващи продукти от производствен процес на трето лице, придобити от кандидата като суровина” биха могли да се считат за остатъчни суровини, като отговорност на кандидата е да представи информация и впоследствие да удостовери, че посочените са били образувани след като съответните суровини вече са били използвани съгласно първоначалното си предназначение. В случай на невъзможност посоченото удостоверяване на произхода да бъде направено (особено в хипотезата на придобиването от трети лица) или при условие, че не може да бъде осигурено спазването на изискването за влагане на подобен вид суровини за производството на новия продукт/услуга през целия период на устойчивост на инвестицията, прилагането на кръговия модел няма да бъде счтено за изпълнено. Доколкото рециклираните суровини в общия случай се получават в резултат на дейности за преработка на отпадъчни материали в продукти, материали или вещества за първоначалната им цел или за други цели (съгласно определението за „рециклиране”, представено в Приложение 10), то те /рециклираните суровини,

№	Дата на получаване	Въпрос	Разяснения от Управляващия орган (УО)
		б) вторични и съпътстващи продукти от производствен процес на трето лице, придобити от кандидата като суровина; в) рециклирани суровини (регранулат, рециклирани влакна, рециклирани полимерни материали и др.), закупени като пазарен продукт от лицензиран преработвател? 2. Изисква ли се кандидатът сам да извършва дейности по преработка на отпадъка, или изискването по т. 11.1, подт. 5) е изпълнено и когато кандидатът влага в производството си вече преработена/рециклирана суровина, произведена от друго лице — предвид обстоятелството, че съгласно т. 11.2, подт. 4) раздел 38 „Събиране, оползотворяване и обезвреждане на отпадъци” и раздел 39 „Възстановяване и други дейности по управление на отпадъци” от сектор Е са недопустими за подкрепа по процедурата? Предварително благодаря за отговорите!	посочени в буква в) от въпроса/ няма да се считат за остатъчни, а за рециклирани суровини. Обръщаме внимание, че горните разяснения са в контекста на допустимия кръгов модел, посочен в т. 13.1 от Условията за кандидатстване: „влагане на остатъчни суровини и/или рециклирани суровини при производството/предоставянето на продукти/услуги“. В случаите когато кандидатът предвижда да заяви подкрепа за нов за предприятието код на икономическа дейност съгласно КИД-2025, в рамките на който „ще произвежда/предлага продукти/услуги от остатъчни суровини/отпадъци” както посочвате, за да отговорят на изискването е необходимо част от остатъчните суровини/отпадъци да са резултат от вече осъществявана от страна на кандидата икономическа дейност. Посоченото не изключва възможността част от влаганите остатъчни суровини/отпадъци да са и с произход от трети страни. 2. Моля, запознайте се с разяснението по т. 1, по-горе, както и с това на Въпрос № 23.